

gökmavi

2020 Temmuz, Sayı: 6, Fiyatı: 10 TL

s a n a t - e d e b i y a t - y a a ş a m

Yaz, Tatil ve Kariyer Üzerine

Oku - Kısa Denemeler - Gitmek Geliyor İçimden - Mihenk Hakkında - Safında - Bir Vatansızlık Öyküsü - Sürgün - Yazmak Üstüne Bir Deneme - Cemil - Şiir Yaktım - Sevgiyle Dağla Gönül - Annem ve Akranları - Hayatı Huzur İçinde Yaşamak - Düşlerimde Hep Gökyüzü Kadar Mavisin - Yalnızlık Asrı - #neredeoeskizamanlar - Gülümse - Sürgü - Eski - Yazgının Vicdanında Bir Yaprak - Yazı Atölyesi - Dağistan Kartalı Şeyh Şamil - Bir Virüsün Düşündürdükleri - "Bizim Elden Göçtüm'ola Obalar?"

OKU /

Ayşegül Temizer

Baktık ki çok uzun olacak, biz de kitapların ilk paragraflarının başlangıç cümlelerini aldık. Bir de şuraya not düşüyoruz, **"Siz de en sevdiğiniz kitabın giriş cümlesini bizimle paylaşın"** diye...

Bu şekilde sizinle bağ kurmak istiyoruz. Böylece bu sayfayı hep birlikte oluştururuz. İlerleyen zamanlarda sayfa kendi dinamiğini oluşturur ve en sevdiğiniz kitaptan parçalar göndermenizi isteriz. Bu sayfa sizin tasarımları, çizimleri ve paylaşımından oluşan "OKU!" sayfası olacak. Hem en kıymetli de oku!, diyerek başlamıyor mu?

Bu sayfada, sizden de izler olması için, instagramda **#ilkcümleyioku** etiketiyle paylaşın.

Ya da isterseniz aysegul@gokmavidergi.com e-posta adresine göndererek bize ulaşabilirsiniz.

gökmavi dergi ekibi, sizlerin çalışmalarını merak ve heyecanla bekliyor.

FERİT, Ferid, it, id, t, d, t değil, d, fonetik, fonetik ve babasının kahkahaları; sonra annesi, bir ormanın karanlığında hangi ağacın arkasına saklandığını belli etmeden, maymuna benzer bir gölgenin üfürdü borazan biçiminde bir sazın geniş ağzından çıkan yeşil, turuncu, daha sonra kırmızı alevden bir sesle acı acı haykırıyordu.

MATMAZEL NORALYA'NIN KOLTUĞU /
Peyami Safa

VALERE: Ne oluyor Elise, güzelim?

CİMRİ / Moliere

Sofranın etrafında yedi kişiydiler.

MAİ VE SİYAH
/ Halid Ziya Uşaklıgil

Sokrates anlatıyor: Dün Aristo'nun oğlu Glaukon'la Pire'ye inmiştim.

DEVLET / Platon

Ama, diyebilirsiniz, biz senden kadınlar ve kurmaca üzerine konuşmanı istemiştik, bunun kendine ait bir odayla ne ilgisi var?

KENDİNE AİT BİR ODA / Virginia Woolf

Güneş otobüsün geleceği yöne doğru devrilirken ağaçların uzun gölgeleri ayak uçlarımıza erişmişti.

ÇİĞDEM KÜLLAHI
/ Ahmet Büke

Tüm insan toplumlarının hayatında din, zamanla gerçek anlamından sapmış; kendisinde bu anlamdan eser kalmayınca kadar bu sapmasına devam etmiş; sonunda katılarak hâlihazırdaki yerleşik biçimlerini almış ve bu noktada insanların yaşamları üzerindeki etkisi fevkalade azalmıştır.

DİN NEDİR? / Tolstoy

Seni hiçbir dünya telaşına değişmedim ben.

İNSANIN ACISINI İNSAN ALIR
/ Şükrü Erbaş

Huvat Aktaş'ın gündüz bir gece süren yolculuğu, bir öğle vakti Alacüvek köyü ağulunun başında son buldu.

SEVGİLİ ARSIZ ÖLÜM / Latife Tekin

Bu sayfalarda dile getirdiğim olayların tanıklarından biriydim yalnızca, izleyici kitlesinden daha yakın bir yerde duruyordum ama en az onlar kadar etkisizdim.

BêATRİCE'TEN SONRA BİRİNCİ YÜZYIL
/ Amin Maalouf

gökmavi

Bayrak Yay. Mat. San. ve Tic. Ltd. Şti. adına
İmtiyaz Sahibi: Aykut Edibâli

2020 Temmuz, Sayı: 6

Yazı İşleri Müdürü: Ahmet Edibâli

Yayın Kurulu:

Filiz Edibâli, Ertuğrul Şakar, İdris Taşpınar,
Hayrettin Durmuş, Selami Yıldırım,
Hakkı Şener, Lütfi Kılıç, Turgut Yıldızan,
Yahya Demeli, Mürşit Atlıakın

Fiyatı: 10 TL

Abone bedelini yatırıp, isminizi, TC kimlik numaranızı, adres ve telefon bilgilerinizi whatsapp hattına ya da e-posta adresimize iletiniz.

Gelen yazılar yayınlanırsa da yayınlanmasa da geri verilmez. Yazıların sorumluluğu yazara aittir. Yazılara, çizimlere telif ücreti ödenmez. Yayın kurulu yazılarda değişiklik yapabilir. Yayınlanan yazılar Gökmavi Dergisi'nin izni olmadan başka bir yerde yayınlanamaz. Yayın politikasına uygunluk aranır.

Baskı: Akademi Matbaa - Topkapı - 26.06.2020
Ayda Bir Yayınlanır. Yerel-Sürelî Yayın.

www.gokmavidergi.com

[/gokmavidergi](https://www.facebook.com/gokmavidergi)

mektup@gokmavidergi.com

☎ 0 533 817 92 50

BANKA HESAP BİLGİLERİ

Hesap Sahibi:

Bayrak Yayımcılık Matbaacılık Sanayi ve
Ticaret Limited Şirketi

Türkiye İş Bankası / Çağaloğlu Şubesi:
TR11 0006 4000 0011 0950 7218 37

Posta Çeki Hesap No: 5208657

kariyer ve tatil üzerine

| Ahmet Musa Alp

Yaz... Temmuz, Ağustos aylarının en sıcak günleri geldi. "Bir de güneyde olsak..." Yaz, modern çağ insanı için tatil demek. Biraz bu konudan bahsedelim. İnsanca yaşam, tatil... Tatil ne demek? İzni kimden alıyoruz?

Son ayların salgın hastalığı bir anlamda bizleri düşünmeye teşvik etti. Kariyer, maaş, unvan, ödül tatiller, emeklilikler üzerine... **Bir insan tüm ömrünü taş, toprak için nasıl harcar? Ev, araba, tatil hayali ile bir ömür nasıl heba edili?**

Modern kariyer...

Enteresan bir bilgi sunayım... Çalışan, kariyer sahibi gençlere ne için çalıştıkları sorulduğunda alınan cevap dehşet verici: Tatil...

Bütün sene, aynı saatte kalkıp, aynı saatte yemek yiyip, bir odanın içerisinde, 30'a 40 bir ekranda bakarak, daima aynı işleri yaparak 42 yıl geçirmek ya da aynı saatte, gün uyanmadan kalkıp aynı üretim yerinde olmak. Hem de sadece sezlonglarda 10-12 gün yatmak için. Tatil bu değil. Böyle olmamalı.

İnsan onuruna yakışan, sömürüye dayanmayan, mesai saatleri ceberutça hazırlanmamış bir çalışma hayatının ve insanca bir tatil anlayışının da düşünülebileceğini bize -bir anlamı ile- Koronavirüs gösterdi. Gördük ki olabiliyormuş.

Kapitalizmin bant üretimi mantığı gereğince icat olunan, "mesai" ile kutu kutu ofislerde, üretim yerlerinde çalışmak mı doğrudur; vakti, zamanı doğru değerlendireceğimiz, işleri hakça, dürüstçe bir beraber yürüttüğümüz bir çalışma hayatı mı? Bunu düşünmek için izin verildi. Sahi neden izin almak gerekiyor.

Buraya kadar yazılanları okuyanlardan işini gücünü bırakıp dağlara çıkmasını bekliyor değiliz. Yaşamını sürdürmek için faydalı olmalı, üretmeli insan. Çabamız düşündürmek için... Ancak bir işte çalışan herkes bilir ki hiçbir "patron" (emeği sermayesi ile

satın alan, kiralayan kişi) çalıştırdığı bireylere (personelere) kendi ekonomik bağımsızlığını elde edeceği bir ücret vermez, veremez. Burada bir itirazımızı da dile getirelim, emek satın alınmaz, sadece bir helalleşme ile belirli noktada, geçici süre arz edilmesi için anlaşılır.

Bildiğimiz Tatil Anlayışı Ne Zaman Ortaya Çıktı?

Tatilden bahsediyorduk... Kavram, 19. yüzyılda, sanayileşmenin öncüsü, sömürücüsü İngiltere'de, modern kölelikten hiç de farklı olmayan fabrika işçilerinin zor şartlar yüzünde aşırı ölümlerinin üretimi yavaşlatmasını engellemek ve halkın protestolarını bertaraf etmek düşüncesi ile ortaya çıkıyor. Bir tür sus payı...

Kapitalizmin insanlara lütf gibi sunduğu kavramlara bir örnek de ABD'nin kuruluşundan verelim. Amerikan yerlilerini yok eden, onların sahip oldukları yer altı ve yer üzeri servetlere sahip çıkmak ve uçsuz bucaksız tarlaları işlemek için Afrika'dan "insan" kaçıran o çağın patronları, masum insanları köle olarak kullandıktan sonra Kuzey Amerika'nın sanayileşmesi üzerine, artık modern kölelere değil "işçilere" ihtiyaç duyar. Kölelik yasaklanır ama insanîyet namına değil. İşçi çalıştırmak daha fazla kâr etmeyi sağladığı için.

İşçiler ve Tatil İzni

Artık işçilik vardır. İşte tatil burada devreye giriyor. Modern çağın fabrikalarında işçiler, masum siyahi kölelerin silahla tarlada tutulduğu gibi fiziki güçle tutulmazlar. "Çalışmazsan, maaş alamazsın, maaş alamazsan yaşayamazsın!" korkutmasının bir denge unsuru olarak; işçiler uslu şekilde zenginleşmeye katkı sağlarsalar senede en fazla 15

*Arles yakınlarındaki Buğday Tarlaları. /1888
Vincent van Gogh
(30 Mart 1853- 29 Temmuz 1890)
Hollanda - Fransa*

gün tatil hakkı ile umutlandırılır. İnsanîyet namına değil; işçilerin kazandıklarını başka sermaye sahiplerine verip, turizm sektöründe harcamak koşulu ile salıverilirler.

Üst yapı unsurlarının en belirgini olan medya ve onların güçlü silahı olan özendirme, reklam sayesinde de kimse ne için çalıştığını düşünmez. Bir çarkın içinde ömürler biter.

Gençliğin karşılığında tatilimiz kaç gün? Ömrün son baharında emekli edildiğimizde bir ev alabilecek miyiz?

Son olarak şunu söyleyelim. Emin olunuz ki kapitalizmin "izinli mesailer" zamanlarından önce de insanlar denize giriyordu. Eskiden de insanlar dinleniyor, güzel günler yaşıyordu.

Yeni ve güzel günlerin düşünü kurma ve yola koyulma umidiyle; iyi tatiller...

Su Yunmak İster Mi?

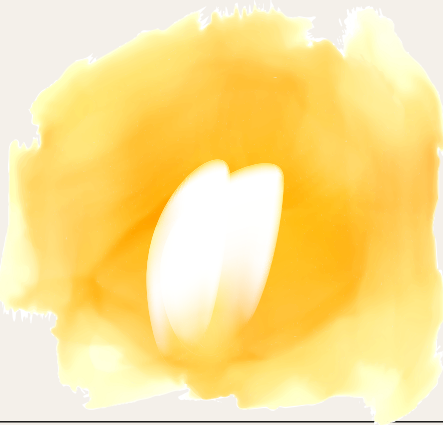
Su yunmak, ateş yanmak istemiş. “Bana dokununca nasıl da tertemiz oluyor her şey. Peki ben neden kirlenmiyorum? Ben de yıkanmak istiyorum.” demiş su. Herkesin, her şeyin kirini yıkamak yormuş muydu suyu? Yoksa kirin panzehiri olduğunun farkında mı değildi? Kim olmak istemezdi ki suyun yerinde? Kanı bile yurdu. Ne bıçak kesebilir, ne de en gelişmiş silah vurabilirdi

onu. İstedığı kaba dolar, istediği yere giderdi. Ağaç altında gölgenir, kıvrılır bir tarlanın koynuna girerdi. Onu daracık havuzlara hapsedenler hep orda kalacak sınırlardı. Canı sıkılırsa yıkarıdı bütün bentleri. Coşar, taşardı. Dünyayı kaplardı. İyi ki Hacer “zem zem” demişti de dolup taşmayan, dökülüp eksilmeyen bir kuyuyu kendine mesken edinmişti suların şahı. Zaten dörtte üçü onun değil miydi dünyanın? Her şeye hayat veriyordu vermesine ama yine de akli yunmaktaydı. Şöyle hamamın kurnasına kurulup yıkanası vardı. Belki de yağmurdan yardım istemesi gerekiyordu. Yağmur da suydum ama o göklerden dökülüyordu yere. Yerdeki suları yurdu belki... Gerçi yağmur değdiği her yerde o kadar kir yıkıyordu ki, başkasına yardım etmeye vakti de pek yoktu. Herkes korkardı da ateşten, bir tek o gözünü kırpmazdı. Üstüne üstüne giderdi alevin. Su da yanardı.

Boğulur Mu Hava?

Hava ne bilsindi nefes almayı. Her canlıya nefes verip büyütüyordu hayatı. Oysa nefesini veriyordu canlılar ölürken. Aldığı nefesi geri vermemelerine kızıp hava mı boğuyordu insanları? Boğulmak ne demektir? Ne rengi var, ne de kokusu. Hafif olduğundan mı kolayca çıkıyordu gökyüzüne? Canlı cansız her şeye hayat vermesi ondan mıydı? Havasız tadı tuzu olmazdı yiyip içtiklerimizin. Hep dengeliydi hava. Birazcık bozalsa her şeyin dengesi alt üst olurdu. İstese bir hareketiyle rüzgârları estirir, bir hareketiyle sıcaklığı küstürürdü. Bulanırdı bazen. Yüzü asılır, çarpardı etrafındakileri. Ona göre hava hoştu nasıl olsa. Keyfi yerinde oldu mu havasına diyecek yoktu.

Ateş Yanar Mı?

Ateş yanmak istemişti. “Neden benden korkar insanlar?” diye geçirdi içinden. Varlığının farkındaydı da içine düşenlerin feryadına, çılgına akıl erdiremiyordu bir türlü. Bir kerecik de olsa o acıyı tatmak istiyordu. Oysa yanmanın nasıl bir şey olduğunu hiçbir zaman öğrenemeyecekti. Bir kıvılcıma bakardı koskoca ormanı yok etmesi. Bir de rüzgârı arkasına aldı mı kimse durduramazdı onu. Odunla beslenirdi hep. Tutuşturmak için türlü nesnelere kullanılsa da ana öğünüydü kuru dallar. İnsanın odun olanını, kuruyanını de yakar mıydı acaba? Kötü değildi

oysa. Nerede, nasıl kullanacağını bilenler için say say bitmezdi faydası. İnsanların yarasını dağılayıp iyileştirirdi. En güzel ekmekler en harlı fırınlarda pişerdi. Çobanın arkadaşlığıydı dağda. Kışın onu ele geçirenlerin keyfine diyecek yoktu. Nasıl da çıtır çıtırdı yanardı ocaklar. Onu görenlerin korkuyla sağa sola kaçmasına anlam veremese de gurura kapılırdı yaptıklarından. Aklına şeytanlık gelmesi onandı. En çok sudan korkardı. Bir tek su baş ederdi onunla. Sönerken çılgın çılgına kalır göğe savururdu dumanını. Akkora döner, yunardı ateş.

Yorulur Mu Toprak?

Resimleme: Nurşen Karataş

Toprak çok dertliydi. Herkese anaydı o. "Biri beni gizlese" diyordu. Ne çok şey gizlemişti sinesine. Akan, kokan her şey onda barınırdı. Bir tek Azrail'e karşı gelememişti. Bir parçasını kaptırmıştı ona. O yüzden mi bağrında yarıklar eksik değildi? Çok korktuğunda mı çıkmıyordu sesi? Herkesi tepesinde gezdirmesi ondan mıydı? Evler, arabalar, ağaçlar, insanlar ona tutunurdu. Dağlar çivisiydi sanki toprağın. Yumuşak huylu da olsa karşı gelirdi mi korkuyorlardı? On saniye sallansa ne var ne yok yutardı hâlbuki. Yuttuğunu da geri vermezdi kolay kolay. Hoş geçinmek gerekirdi toprakla ve sahibiyile.

İnsan da öyle değil mi? Kendinde olanı görmeyip, başkasında olanı istemez mi hep? Ayna her şeyi gösteriyordu da bir tek kendi yüzüne bakamıyordu işte.

Resimleme: Kübra Karataş

Gitmek Geliyor İçimden

Rıdvan Yıldız

*Bir tutam ışık avunduğum
Göz ucumda kışlar bekler
Sanki çiğliklar doğuracak sabah*

*Hiç uyumamış gibi huysuz,
Terk edilmiş geceler.
Sabaha kadar vazgeçmeyi bekler.*

*Soluk soluğa parmak uçlarım
Camdan bakan kızlar gibi
Çaresiz ve sitemkâr...*

*Halimden habersiz midir mevsimler
Bakışları uzaklarda kaybolmuş oysa
Zümrüt gözleri kabahatli...*

*Kalkıp gidesim var
Soğuk bir yağmurdan sonra
Böylesine kaskatı kesilmiş yürekler içinden.*

*Güneşimi donduramaz
Mosmor suratlardan çıkmış dakikalar
Bugün vardığım yer geçmişin mezarı...*

*Bulutlar çürüyor içimde
Sürgünler geçiyor aklımdan
Çok üşüdüm,
Bana biraz bahar lazım.
Gitmek geliyor içimden.*

MİHENK HAKKINDA

KİTAP İNCELEME | İlkey Coşkun

ve sosyal meselelere içerden bakma denemeleri' şeklinde ele alması, biz okurlar için en doğru tanımlamadır muhakkak. Kitapta, bin yıl öncesi Asya'nın steplerinden Bağdat, Basra ve Kûfe'ye oradan Anadolu'ya ve Rume- li'ye uzanan serüvenimizi, dil ve dü- şünce haritamız çerçevesinde tahlil edilerek genişçe yer verilmiş. Bu ya- zıların dibacesinde Anadolu irfanını oluşturan manevi önderlerin öncüle- ri işlenmiş. Yirmi beş yazı içerisinde, 'Pir-i Türkistan Ahmed Yesevî, Hz. Mevlana'nın öncülü olan Ebû Sa'îd Ebu'l Hayr, Dede Korkut, Hz. Mevla- na, Yûnus Emre, Pir Sultan, Mehmet Akif, Dil Meselemiz, Kültür Emper- yalizmi, Anadolu İrfanı, Eğitim, Yer- lilik ve Millilik' gibi birçok konu baş- lığı kitap da yer almıştır.

Türkistan'da Ahmed Yesevî'nin uyandırdığı irfan ocağı ve Türkçe'yi hakikat dili olarak inşa ettiği ruh üzerinden ele almakta. Ahmed Ye- sevî'nin Türkçe'yi incelemesi üye- rinde durulmakta. Asırlardır bizim gövdemiz olan Asya'yı, kalbimiz olan Afrika'yı ve ufkumuz olan Avrupa'yı oluşturan ruh ve irfan ocağı anlatıl- maktadır.

'Bizde bilim, sanat ve düşünce yoktur' diyen müstemleke zihniyet- lere, sözüm ona aydınlara itirazlarını sıralamakta. Öğrenilmiş çaresizlikle- rimizin ıslahını, mücadele yöntem- lerini, yerlilik ve millilik üzerinden ele almakta. Bu bağlamda Oktay Si- nanoğlu, Fuat Sezgin, Halil İnançık, Aziz Sancar gibi değerlerimiz üzerin- den konuyu anlatmaktadır. Bu isim- ler, gençlere rol model olarak göste- rilmektedir.

Yönü sadece batıya dönük olan aydınlar için 'Boynumuz ağrıdı batı- ya bakmaktan' diyen Nuri Pakdil'in çizdiği portrenin yanında; 'İslam Medeniyeti'nin büyüklüğünü kendi insanımıza anlatmak, batılılara an- latmaktan daha zor' diyen merhum Fuat Sezgin'in sözünü de hatırlamak gerekir. Genel anlamda ufkumuz olan Avrupa çabalarına, merhum Prof. Dr. Fuat Sezgin'in 'Batı uygarlığı, İslam Medeniyeti'nin çocuğudur' tespitini

Resimleme: A. Musa Alp

Mihenk, **Yazar Bilal Ke- mikli** Hoca'nın 2019 yılı, Kitabevi Yayınları aracılı- ğıyla okurlarla buluşturdu- ğu son kitabı. Son üç yılda yazdığı daha çok dergilerde yayımlanan deneme ve araştırma yazılarının yer aldığı 156 sayfalık bir eser. Kitap; 'Mânâ, Maya ve Me- sele' üst başlığında sınıflan- dırılmış. Yaklaşık 25 yazı yer almakta. Yerli ve milli kavramlar etrafında teşek- kül eden, aynı eksene sahip metinleri içeriyor. İstika- met, ruh, irfan, dil, kelime dağarcığı, tarih şuuru gibi birçok değeri önceliyor.

Yazar, kitapta ayrıca şu tespitlerde bulunmakta. 'Kendi tarihine ve coğ- rafyasına yabancı nesiller daima edil- gen ve özentili olacaktır'. Oryantalist bakışla oluşturulan fikirlerin şubesi olarak hizmet veren kimi yenik, edil- gen aydına seslenmekte. Yazılarda değinilen, ülkemizdeki sözde aydın sorunsalını, Cemil Meriç'in çok bi- lindik bir sözünü bize hatırlatıyor. 'Ülkesini yaşanmaz bulanlar onu ya- şanmazlaştıranlardır'

Yazılarda, Nurettin Topçu, Müm- taz Turhan, Sabri Ülgener, Sezai Ka- rakoç ve Erol Güngör gibi değerle- rimizin fikir ve ruh dünyalarından katreler taşımakta. Merhum Erol Güngöre rahmet niyazıyla bir nevi kitabın ithaf edilmesi özellikle yazar adına çok anlamlı olsa gerek.

Bilal Kemikli Hoca'nın sunuş ya- zısında bu metinleri 'güncel, siyasi

de buraya ekleyip unutmamak gerekiyor.

Kitabın önemli bir bölümünde ele alınan Anadolu irfanının manevi mimarlarının yanında özellikle Anadolu irfanını genel boyutlarıyla ele alınıyor. Sadece bilgiyi değil hikmeti de içeren irfan olgusunu inanç boyutuyla daha geniş anlamda 'Şiir ve İrfan' kitabında bulabiliriz.

Yazıların içerisinde yer alan ve dikkatimi çeken bazı bölümleri buraya taşımak istiyorum izninizle.

Büyük filozof İbn-i Sina ile Hz. Mevlana'nın öncülü olan Mutasavvıf Ebû Sa'id Ebû'l Hayr bir gün karşılaşırlar. Birbirleri hakkında şunları söylerler. İbn-i Sinâ, Ebû Sa'id Ebû'l Hayr'a, 'Benim bildiğimi o görüyor' der. Ebû Sa'id ise İbn-i Sina'ya 'Benim gördüğümü o biliyor' diyerek bu iki büyük değerlin birbirine saygısını, verdiği değeri ve bir yerde kerametlerini yansıtmaktadır.

Başka bir yazının bir bölümünde, Sivas Kalesi'nin hazin hikâyesi şu şekilde anlatılmaktadır.

Timur dönemi tarihçilerinin, 'fevkalade kuvvete haiz duvarlara sahip' dediği, Matrakçı Nasuh'un tasvir ettiği ve Kâtip Çelebi'nin bahsettiği Sivas Kalesi'ni, Timur tahrip etse de yıkamamış, lakin muktedir bir Sivas Valisi, Sivas Kalesi'ni yıkmış ve yerine 4 Eylül Parkı yaptırmıştır.

Son olarak, kitabın büyüsunü bozmadan, yazar, milliyetçilik ve ırkçılık konusunda şunları söylemektedir; 'Günümüzde artık milliyetçilikle ırkçılığın belirgin bir şekilde ayrıştığını, milliyetçiliğin değerlere bağlılık ve millete hizmet manası içermesine karşın, ırkçılığın ayrıştırıcı ve şiddet besleyen bir unsur' olarak tanımlar. Yerliliği de Mevlana'nın pergel metaforundaki medeniyet çınarının kökü 'sabite' olarak görür. Yerlilik ve milliliği yerellik ve gelenekselselikten ibaret sanmamak gerektiğinin altını çizer.

SAFINDA

Derviş Ali Büyükkartal

*Öyle bir aşk dilerim ki ben
Ne semaya sığar, ne toprağa
Benim gönlümün bir yeri vardır
Allah'ın aşkından yananların safında*

*Ben yegâne bir ilim isterim
Sığmasın öyle her kafaya
Benim aradığım ilim yalnızca
Hakikat aşkımlı kollayanların safında*

*Pişmek için öyle bir ocak ararım ki
Her isteyen bulamazmış sıradan çabalamakla
Benim aradığım ocak ateşe meydan okuyup
İlmin aşkına kavuşanların safında*

Fotoğraf: Mervenur Edibâli

Kıssadan Hisse

Bir Vatanlılık Öyküsü

ANI | Ahmet Numan Sakal

Resimleme: Seda Aydın

Babası Almanya'ya işçi olarak çalışmaya giden ve babasını iki üç yılda bir gören bir çocukmuş babam. İlk başlarda dedesi-ninesi, amcası-amcasının ailesiyle ve annesi-ablası ile bir arada olan büyük bir ailede yaşamış babam. Sonraki yıllarda ışığı olmayan, gaz yağının akşam 8'de söndüğü dağın başında, en yakın komşunun yürüme on beş dakika olduğu baba evine geçecekler. Bir anne, bir abla ve babam...

Tabii bir de gurbetçi baba ve karanlık ormanın içinde ıssız, ışıksız bir ev... Uzun uzadıya sefaleti anlatmaya gerek yok işte altı da üstü de sefalet olan yıllar, anlayın. Babam, 11 yaşında iken (Giresun/Tirebolu/Kovanpınar) köyünden dedesi ile birlikte çıkıp bin bir zorluk ile Trabzon'a okumaya giden bir çocuk. Çocuk dedim çünkü bugün o yaştakileri anneleri ekmek almaya gönderirken tedirgin oluyor.

Dedesi, torununu okula kayıt ettiriyor ve yatılı bir yurda bırakıp; hocalara o meşhur cümleyi söyleyip dönüyor köyüne. "Eti sizin kemiği bizim!". Böylece bizim gurbet hikâyesi başlamış oluyor. Babam, ortaokul ve lise eğitimini Trabzon'da tamamladıktan sonra üniversite eğitimi için İstanbul'un yolunu tutuyor. Bizim köyden çıkıp her İstanbul'a giden gibi babam da daha önceleri aynı köyden çıkıp memur olarak İstanbul'a yerleşen uzaktan akrabalarının yanında kısa bir süre kalıyor. Orada evin ortanca kızına tutuluyor. Akabinde üniversite bitiyor ve Tokat ilimizin Erbaa ilçesine öğretmen olarak tayin oluyor. Memuriyetin birinci yılında o evin ortanca kızı olan annem ile evlilikleri gerçekleşiyor. Bu evlilikten dört erkek çocukları oluyor.

Giresun'un bir köyünden çıkan bir aile ve on bir yaşında bir çocuk... Şimdi yeni bir hayat... Kimsesiz, kocaman bir gurbet... Gurbetin gurbeti mi olurmuş demeyin ben şahidiyim. Gurbetin gurbetinin gurbetine bile!

Dönelim tekrar hikâyemize. Bu arada o dört çocuğun üçüncüsü benim. Küçük bir not olarak araya sıkıştırıyım. Hikâyenin devamı şöyle... Yazları 2-3 ay fındık mevsimi köye gidiyoruz ve okulların başlaması ile birlikte Erbaa'ya geri dönüyoruz. Tabii durum benim açımdan gitgide travmalara yol açmaya başlıyor. Yazları herkes havuzlarda tatil yaparken biz Tirebolu'nun dağlarında, sırtımızda 30-40 kilo yükü çamurda yürüyoruz. Annemle beraber her yıl babama kızıyoruz ve "Önümüzdeki yıl biz kesinlikle köye gelmiyoruz" sitemini de yapıyoruz peşine. Önümüzdeki yıl ne oldu dersenez; yine köyde fındık harmanında

Ben, erken gurbeti öğrenen bir baba ile gurbete doğan bir annenin çocuğuyum. **Kendi vatanında vatanına uzak olmak nedir, iyi bilirim.** Köklerini suya uzatmaya çalışan ama bu yolda gövdesini kurutan bir ağaç nasıl olur canlı şahidiyim. Kitaptan, gazeteden okumadım haa! Bizzat gözlerimle gördüm, yaşadım, hissettim... Size bir gurbet hikâyesi anlatmak geldi içimden. Aslında hikâye tanıdık. Hikâyenin öznesi benim gibi milyonlarca memur aile ve evlatları. Okudukça "Evet, evet bu benim hikâyem" diyeceksiniz. Ne diyelim; yaşamak size yazmak bana nasip oldu. Hazırsanız hadi bir giriş yapalım.

buluyoruz kendimizi. Yıllar yıllar... Onlarca sitem onlarca öfke... Binlerce yıl oldu Türkler yerleşik hayata geçeli fakat biz hâlâ yatağı sırtımızda gezdiriyoruz. Yeni eve taşınmıyoruz; bir torba hayal ile gidiyoruz ve o bilgiç ses yine ensemizde “kendi evinize gittiğinizde yaparsınız!”.

Bizim hiç yerimiz, yurdumuz, evimiz olmadı; bu gi-dişle de olmayacak! Dede mirası gibi gurbet; atamıyoruz, satamıyoruz. Bir gün babama sordum; “Baba, ne zaman doycaksın gurbete, ne zaman yorulacaksın?”. Babam iyi adamdır, kafası çalışır. “Nasıl yani?” dediğini duyar gibiyim. İsmi Bilal. Bilal’i Habeş-i gibi ser verir sır vermez. Düşündüklerini hissetmen lazım ki iletişim kurabilesin. Kendi bildikleri varsa ve onlar doğruysa bir ordu gelse üzerine vazgeçmez. Ne kadar gurbette büyüse de; gurbet adamın derisini yakar. Anlayacağımız inat, kana sirayet etmiş. “Bir bildiği, bir doğrusu var demek ki” demekten başka bir avuntumuz yok. Zaman geçti ve yine günlerden bir gün konu bu muhabbete geldi. Yine aynı soru; “Baba, ne zaman doycaksın gurbete, ne zaman yorulacaksın?”. Beş kişiye bir kişi, artık yorulmuş olacak ki hiç beklemediğimiz bir kararlılıkla babam bize cevap verdi:

- “Ben bu şehre geldiğimde bu şehrin nüfusu 7000 idi. Şimdi 60.000 oldu. O günlerde kendime söz verdim, bu vatanın evlatlarına hizmet edeceğim. Bir kişi mi kurtaracağız, evet bir kişi dahi olsa hizmet edeceğim. Ben yıllarca hizmet ettiğimi sanırken çocuklara yalan yanlış bir sürü şey öğretmişiz. Ben çok tövbe ettim ve tövbele-rimin kabul olması için düzeltebildiğim kadar yanlış dü-zeltip ulaşabildiğim kadar insana ulaşacağım. Siz mem-leketinizden tabii ki kopmayın. İleride işiniz-gücünüz olduğu zaman oralara tayin isteyin ve oralarda yaşayın.”

Bu konuşma bittiğinde kimsenin diyecek bir şeyi kal-mamıştı ve sandalyeler bir bir boşaldı. Ne dediğini belki o gün anlayamamıştık ama bizim de kendimizce haklı sebeplerimiz vardı. Arkadaşlarımızla bazen bulduğumuz-da onların dedelerine-ninelerine ekmek alıp götürürdük. “Dur dedemi arayayım bir ihtiyacı var mı?” cümlesine insan üzülür mü? Eğer bizim gibi dedesinin cenazesine dahi 7-8 saatte anca ulaşan bir insansa üzülür. Herkes bayramda, seyranda teyzesini/dayısını görmeye giderdi, harçlıklar toplarlardı. Belki teyzemiz/dayımız bizi yolda görse tanımayacaktı. Arkadaşlarımızla, onların teyzesinin/amcasının çocuklarıyla oyunlar oynardık. Çocukluk işte, ara sıra anlayamadığımız olurdu ve kavga çıkardı. Kavga çıktığı zaman bizim takımdaki arkadaşım dahi hemen ak-rabalarının safında yer alırdı. Biz ise amcamızın çocuk-larını yazları bir iki ay görüyorduk. Bunu anne-babalar anlamaz belki ama çocuklar için gurbet çok da iyi bir şey değil. Merak etmeyin uzun yıllardan sonra ilk hâldeki açısıyla kalmıyor hiçbir şey. Zaman geçtikçe yavaş yavaş

alışıyorsun. Peki ne olacaktı bundan sonra? Masada o muhteşem konuşmadan sonra artık babama cevap vere-meyeceğimize göre benim de bir savunma mekanizması geliştirmem lazımdı. Her seferinde nerelisin diyenlere “bilmem” diyordum. Nereliyim gerçekten bilmiyordum. İstanbul, Tirebolu, Erbaa... Harika bir cevap bulmuştum kendimce. Bir daha bu konu yemek masasında konuşu-lursa patlatacaktım bombayı.

O gün maç çıkışı arkadaşlarla muhabbet ederken espri arasında bir arkadaşım Karadeniz şivesi kullandı. Herkes çok güldü ve birisi dedi ki: “Burada gerçek Karadenizli, Giresunlu var; o yapsın bu şiveyi bir de!” Hemen oradan bir başkası lafa karıştı; “Ya bırak Giresunlu falan değil o, Erbaalı!” nasıl bozulmuştum anlatamam. Tarifsiz bir duy-gu... Oysa Erbaalı olmak kötü değildi, garipsediğimiz bir durum değildi. O duygu bozukluğu ile eve gittim ve her zamanki gibi yemek saatinde herkes masada olmalıydı. Yemekler yendi ve benim konu açılmıştı. Beklediğim an! Nereliyiz biz anne-baba? Merak ediyorum cevabını bilen var mı? Amacım artık cevap bulmak değildi, cevap ver-mekti. Cevap gayet net: “Biz vatansızız!”

Üzerinden yıllar geçti çocukluk, gençlik, lise derken üniversite sınavlarına girdik. Sonuç yine hüsrana... Gur-bet!.. Emel Taşçıoğlu’nun dediği gibi biz gurbeti mesken tuttuk anlaşılan. Dört yıl kadar Elâzığ gurbetini de tat-tıktan sonra yeni bir gurbet daha göründü bize. Bu sefer öğretmen olarak Gaziantep’e atandım. Hani demiştim ya “Gurbetin gurbetinin gurbeti” tam olarak bu işte. Daha önce de söylemişim, büyüdükçe birçok şeyi daha iyi an-lamaya başlıyor insan.

Büyüdükçe anladım. Boyunuz, kemikle-riniz, ayakkabı numaranız büyüdükçe de-ğil; zihniniz büyüdükçe. Aslında uzmanlara göre beyin bir zaman sonra küçülmeye başlayan bir organdır. Yani zaman geçtikçe büyümek nicelik değil nitelik olarak oluşur insanda. Bu yüzden büyümekten kastım zihin-sel büyümek. Görerek, yaşayarak, anlayarak büyümek... Hani derler ya “tebdil-i mekânda ferahlık vardır”, biz her mekândan fazlaca ferahlık almış olsak da artık birçok şeyi daha iyi anlıyorum. En çokta babamı!..

Vatan bizim anladığımız gibi doğduğumuz, büyüdü-ğümüz, ailemizin yaşadığı yer, akrabalar, bağlar-bahçe-ler değilmiş. Vatan, insan demekmiş. Seninle aynı duyguları paylaşan insanlar ile bir arada olduğun yermiş vatan. Gittiğin her yerde tanıdığın binlerce insan, yüzler-ce dost demekmiş vatan. Biz asker-polis-öğretmen-me-mur-gurbetin çocukları vatansız değilmişiz. Tam aksine vatani en iyi anlayan kişiler bizlermişiz! Anladım artık, anlayabiliyorum! Sevindirici olan kısmı Cahit Sıtkı’dan on yıl önce anlamıştım birçok şeyi. Şöyle diyordu büyük şair Otuz Beş Yaş şiirinde:

“Gökyüzünün başka rengi de varmış!
Geç fark ettim taşın sert olduğunu.
Su insanı boğar, ateş yakarmış!
Her doğan günün bir dert olduğunu,
İnsan bu yaşa gelince anlarmış.”

Son bir anekdot anlatayım da yazımızı öyle bitirelim. Üniversite eğitimi için Elâzığ'a gitmeden önce yaz tatilinde her zaman olduğu gibi köye gittik. Daha önce hiç köyden çıkmayan yaşlılar ile konuşurken Elâzığ'a gideceğimi öğrenenler bana öğütler veriyordu:

Babamın o kadar El Aziz'i övmesine rağmen nedense aklımda yaşlı köylülerin öğütleri dönüp dolaşıyordu. Bizim köylü yaşlı amcaların haberlerden izleyerek tanıdığı insanlarla tanıştım. Diyarbakır'ı, Tunceli'yi gördüm, gezdim. İnanır mısınız; televizyonlarda anlatıldığı gibi bombalar patlamadı, kimse bize saldırmadı, vurulmadık da! O insanların canımız ciğerimiz olduğunu bu vatan sayesinde öğrendim. Öyle insanlar tanıdım ki devletin, bayrağının arkasında dağ gibi duran... Yaslansan sırtının asla boşa düşmeyeceği adamlar... Hiç unutmam aradan bir iki yıl geçtikten sonra Bitlisli bir arkadaşşıma bunları anlattığımda bana şöyle dedi: “Kardeşim, Allah rızası için gittiğin yerlerde gördüklerini insanlara anlat. Bizi doğru anlat, gördüklerini anlat.”

Evet, o gün babamın Erbaa'dan neden gitmediğini anlamıştım. Kim bilir o neleri düzeltmeye çalışıyordu; yapılan yanlışları birilerinin düzeltmesi lazımdı. Medyada verilen yalan yanlış bilgiler, anlatılardan/efsanelerden öğrendiğimiz binlerce uyduruk, deli saçması şeyler! Daha çok insan tanıyarak, daha çok vatan toprağına el sürerek doğruları eleyip çıkarmak da bizim görevimiz. İnsan olarak, Müslüman olarak, öğretmen olarak, vatansever olarak...

Bu arada; bir kız çocuğum olacak ve muhtemelen Gaziantep'te doğacak. Hani sanatçılar arasında bir muhabbet var ya “Alaylı mı, mektepli mi?” diye, bizim kız da gurbetli olacak. Bu arada babam hâlâ Erbaa'da yaşıyor, tayin istemedi. Ve biz de yazları köye gitmeye devam ediyoruz. Dahası var; imkânım varken bile ben kendi memleketim Giresun'a, Tirebolu'ya tayin istemeyi düşünmüyorum. Çünkü bir sebebim var: Ben zaten vatanımdayım! Son olarak, bir istek parça ile veda edelim: Rahmetli Barış Manço'dan, “Hemşerim Memleket Nire” parçası benden tüm gurbet çocuklarına gelsin. Gurbetin ve bu güzide vatanın her karışının kıymetini bilin.

Vatanın bizim köydeki fındık bahçelerinden büyük olduğunu anlamamı sağlayan başta babama ve tüm büyüklerime minnettarım.

SÜRGÜN

Halil İbrahim Bozoğlan

Kırım'dan sürgün edilen mazlumların anısına...

*Bu katar hara gider
Sanmirem yara gider
Üst üste çoluk çocuk
Yaban diyara gider*

*Ağlama göze yazıh
Heç deme söze yazıh
Bir hayvan vagonunda
Gideriz bize yazıh*

*Türk olmağı suçumuz
Denk edildi göçümüz
Gurbetliğe çare yok
Ölümdür acımız*

*Moskof bu namert dölü
İnsaftan geçmez yolu
Yarımız hasta, sakat
Altta sağ, üstte ölü*

*Sormayın kalan n'olar
Kızıl akıptı sular
Özün Sibiryada bil
Bölünende yuhular*

1815 doğumlu, İtalyan sanatçı
CARLO BOSSOLI'nin
“Kırım Bahçesaray'da Han Sarayı”
isimli eseri.

Bahçesaray, Kırım Hanlarının ana ikametgahı idi. On altıncı yüzyılda inşa edilmiştir. Dokuz iç avlu, iki cami, şahsi ve resmi konutları da bünyesinde barındıran, on yedi binadan müteşekkil bir külliye.

İtalyan ve İsviçre kökenli olan Bossoli, gençliğinin çoğunu ailesinin 1820'de yerleştiği Kırım-Odessa'da geçirdi.

1839'da İtalya'ya dönen Bossoli, bazıları 1842 ve 1853'te Odessa ve Londra'da yayınlanan bir dizi

Kırım manzarası üzerinde çalıştı.

Yazmak Üstüne Bir Deneme

DENEME | Fatma Şener Yalçın

Neden yazıyorum? Neden yazıyoruz? Kalem ve kâğıtla dostluğumun pekiştiği dönemlerde düşünürüm çoğu zaman, bulaşıkları yıkarken, çaydanlığı tellerken, sokaktan gelen kirlerle toza bulanmış balkondaki çamaşır ipini sarı bezle silerken, eşimin gözlerinin içine bakarken, ocak gözlerinin dibine yerleşmiş kirleri çıkartmaya çalışırken, pencerenin önüne gelen iki güvercini izlerken... Hayatımdan nice kesitler sayabilirim size. Sahi yazıyorum da kimin için? Okusunlar diye mi, yoksa kendim için mi?

Ben böyle düşünürken, sorgularken buluyorum kendimi. Yazmak; biraz abartı sanatı, bazen aldatma, olanı kelime cümbüşleriyle farklılaştırma, hislerini hissetmediğin seviyede gösterme, özlemine yüceltme sanatı gibi geliyor. Sonra diyorum madem ikinci bir kimlik ise bu yazma işi, bırakayım diyorum. Bazen bıraktığım da oluyor. Bir müddet durulmayı, düşünmemeyi, olağan hareket etmeyi seçiyorum. Yazdığım dönemlerde, hayatım içindeki küçük kesitlere bakıp: Bun-

dan ne yazabilirim, şu yaşadığımı kelimelerle nasıl ifade edebilirim, diye düşüncelere dalıyorum. Bazen düşüncelerim, davranışlarımı etkisi altına alıyor. Yazma arzusu içime çöreklenmeden önce, yapmayacağım davranışları, söylemeyeceğim sözleri yaptırtacak ve söyletecek duruma geliyor. Kendimi farklı bir boyutta görüyorum. Aslında o boyuttaki ben, asıl ben değilim. Yazıların içinde var olmak isteyen halimi, sahte rolleri oynarken bulmak, asıl beni rahatsız

ediyor. Bu yüzden; yazmak saçmalık, diyorum, yazmak biraz da rol çalmak... Sonra ne mi yapıyorum, kalemi kâğıdı bırakıyorum, bırakıveriyorum. Derin cümleler de kuramıyorsun zaten. Sen, deyip... Hadi, sen otur köşene sadece oku, diyorum. Sadece oku...

İşte o bıraktığım zamanlarda Sait Faik devreye giriyor hemen. Diyor ki; "Söz vermiştim kendi kendime: yazı bile yazmayacaktım. Yazı yazmak da hırstan başka ne idi? Burada namuslu insanlar arasında sakın ölümü bekleyecektim. Hırs, hiddet neme gerektiği? Yapamadım. Koştum tütüncüye, kâğıt kalem aldım oturdum. Ada'nın tenha yollarında gezerken canım sıkılırsa küçük değnekler yontmak için cebimde taşıdığım çakımı çıkardım. Kalemi yonttum. Yonttuktan sonra tuttum öptüm. Yazmasam deli olacaktım."

Sonra sorularımı kendi kendime cevaplıyorum: Yazıyorum çünkü okunmak istiyorum. Yazıyorum çünkü görünmek istiyorum. Yazıyorum çünkü izlenmek istiyorum. Yazıyorum çünkü anlaşılmak istiyorum.

Çoğu zamanda unutuyorum. Anlaşılmak için anlamam gerektiğini... Çevremden gelen doğru ya da yanlış her harekete eleştirisiz bakabilmeyi... Sıkıntısını dile getiren bir arkadaşımın sıkıntısını yüreğimde hissedebilmeyi, başarı öyküsünü dinlediğim bir dostumun başarısıyla gurur duyabilmeyi... Biliyorum ki acımak kolay, acımak biraz da benlik göstergesi... Fakat gurur duyabilmek, er kişinin hünere değil ki...

Yazıyorum, çünkü sevgimi daracık sol kafesime sığdıramıyorum, dolup taşıyor, taşmak istiyor, ben de ona bir yol yordam öğretiyorum.

Yazıyorum, geleceğe minik anılar bırakmak istiyorum. Gelecekte kendime baktığımda iyileştirdiğimi görmek istiyorum. Ancak yazarak kendimi keşfediyorum. Yazıyorum çünkü gıybet tohumlarını kalbimden söküp atmak istiyorum, ben yazarak iyileşmek istiyorum.

Cemil

ANI | Ömer Karataş

Resimleme: Nurşen Karataş

Köyümün bağlı olduğu ilçede dershaneye gitme imkânımız yoktu. Bu yüzden babam beni derslane öğretmeni olan amcamın yanına göndermişti. Böylece okulla birlikte dershaneye de gidecek, üniversite sınavına hazırlanacaktım. Ailemden ilk defa ayrılmış bir öğrenci evinde kalmaya başlamıştım. Her şey yeni idi benim için. Yeni bir il, yeni bir okul, yeni arkadaşlar.

Lise ikinci sınıftaydım. Sınıfımız benim gibi başka illerden gelen arkadaşlardan oluşuyordu. Sınıf başarısının çok da iyi olmadığını söyleyebilirdim. Dersimiz edebiyattı. Öğretmenimiz daha önce hiç görmediğim bir tarzda dersi işliyordu. Dönem başından beri Fuzulî'nin "Su Kasidesi" isimli şiirinin tahlilini yapıyorduk. Edebiyat öğretmenimiz her ders şiirin birkaç beytini tahtaya yazıyor, anlamını bilmediğimiz kelimelerin anlamını veriyor, şiirdeki söz sanatlarını açıklıyordu. Ders bu şekilde

devam ediyordu. Birçok arkadaşım dersin işlenişinden rahatsız olsa da benim şiire olan merakım derse olan ilgimi arttırmıştı. Bir yandan öğretmeni dinliyor, bir yandan da ben de böyle güzel şiirler yazabilir miyim acaba? Diye düşünüyordum. İlerde böyle güzel şiirler yazacak sonra bunları edebiyat dergilerinde yayımlayacaktım. Şiirlerim edebiyatçılar tarafından beğeniyle karşılanacaktı. Belki de bir yayınevi kitabımı yayımlar ve okurlar için bir imza günü dahi düzenleyebilirdi.

Ben böyle hayallere dalmışken sınıftan gelen kahkaha sesleri ile kendime geldim. "Acaba bana mı gülüyorlar?" diye etrafıma bakındım. Güldükleri ben değildim. Sınıf, sınıfımızın en aykırı öğrencisi Cemil'e gülüyordu. Çünkü Cemil her zamanki gibi arka sırada uyumuştur. Uyumakla kalsa yine iyi idi. Bir de ağzı açılmış, salyası sıraya akmıştı. Bunu gören öğretmen Cemil'i uyarma ihtiyacı hissetmiş, Cemil'in bu halini gören sınıf ise kahkahayı patlatmıştı. Cemil ise her zaman ki rahatlığı ile başını kal-

dırmış "Efendim hocam, bir şey mi dediniz?" diye sormuştu. Öğretmen ise "Yok evladım yok, sen uyumana bak, gece çok ders çalıştın sanırım!" diye alttan alta Cemil'e takılmıştı. Cemil ise her zamanki rahatlığı ile elini sağdan sola doğru havada sallayarak "Aman hocam siz de" der gibisinden bir hareket yapmış ve başını masaya koyup kaldığı yerden uykusuna devam etmişti.

Nedendir bilinmez Cemil'e öğretmenler pek karışmıyordu. Belki de zararsız bir çocuk, yaramazlık yapıp dersi kaynatacağına uyusun daha iyi, diye düşünüyorlardı. Cemil'in üzerinde çoğu zaman kot pantolon olurdu. Okulda yasak olmasına rağmen o bir şekilde sabah yoklamasından sıyrılarak derse kot pantolonla girmeyi başarırdı. Onu hafta sonları dışarda gördüğüm zamanlarda da üzerinde yine aynı elbiseler olurdu. Yanında ise ince büyük boy bir kareli defter bulunurdu her zaman. Onu da rulo şeklinde taşırdı elinde. Öğretmenler bir şey yazdırdığı zaman yazmaz, öğretmen yazması için zorlarsa da bu defteri açar, bir arkadaşından ödünç bir kalem alır ve hangi ders olduğunu önemsemeden defterin boş olan ilk sayfasına yazmaya başlardı. İş bitince de defteri yine rulo şekline getirir, başını defterin üzerine koyarak uyurdu.

Okulumuzun yedi binin üzerinde öğrencisi vardı. Sabah bir gurup derse geliyor, öğleden sonra ise başka bir gurup ders yapıyordu. Bu sebeple kızlardan oluşan sabahçı gurup çok erken bir saatte derse başlıyordu. Öğlenci grubu olan biz erkekler ise ancak yatsı namazı vaktinde dersten çıkabiliyorduk. Okul idaresi ise zamandan kazanabilmek için dersleri birleştiriyordu. İki dersi ara vermeden işliyor sonra ise sadece beş dakikalık bir teneffüse çıkıyorduk. Bu durum en çok Cemil'in işine yarardı sanırım. Çünkü böylece uykusu bölünmüyor, seksen dakika boyunca uyuyordu.

Cemil'in uyanık olduğu zamanlar da oluyordu. Fakat uyanık olduğu zamanlarda mutlaka öğretmenlerle

sorun yaşıyordu. Öğretmenlerle bu kadar kısa zamanda sorun yaşayabiliyor olması bence bir başarı idi. Ancak öğretmenler Cemil'e kızarken Cemil başını önüne eğiyor, iki elini birleştiriyor, öğretmenlerin attığı fırçanın bitmesini bekliyordu. Böyle zamanlarda ağzını hafif hafif oynattığını görebiliyordum. Belki içinden öğretmene cevap veriyor, belki de benim burada ne işim var diye kendine kahrediyordu.

Zaman içerisinde Cemil'i daha iyi tanımaya başladım. Teneffüslerde sohbet ediyorduk. Aslında neşeli bir çocuktü. Bir defasında muzip bir edayla:

- "Dün ne oldu, biliyor musun?" diye sormuştu bana.

- "Ne oldu?"

- "Babam derslerimi sordu."

- "Eeee! Ne var ki bunda?"

- " İlk defa sordu da... Üstelik kaçıncı sınıfa gittiğimi de sordu.

Şaşırmıştım.

- "Baban kaçınıcı sınıfa gittiğini bilmiyor mu ki?"

- "Bilmiyormuş. Lise ikinci sınıftayım, dedim. "Ooo ! O kadar oldu mu lan?" diye cevap verdi.

Gülmekle acımak arası bir duyguya kapılmıştım. Benim babam dersane için beni uzaklara gönderirken, Cemil'in babası oğlunun kaçınıcı sınıfa okuduğunu dahi bilmiyordu. Cemil ise bu durumu komik buluyordu.

Kış iyice bastırılmış, her tarafı bembeyaz kar kaplamıştı. Bizim köye kar yağmazdı. İlk defa kar görüyordum. Önceleri çok hoşuma gitmişti kar. Fakat zamanla ayaz çıkmış ve her taraf buz tutmuştu. Üşüyordum. İçlik giymiş, ayağıma iki kat çorap geçirmiş, başıma ise ilk defa bere taktım, boynuma da atkı atmıştım. Buna rağmen soğuğu iliklerime kadar hissediyordum. Üstelik yürümekte de zorlanıyordum.

Buz tutmuş karın üzerinde yavaş adımlarla okula giderken Cemil ile karşılaştım. Üzerinde yine aynı elbiseler vardı. Ama saçlarını kestirmişti.

Kestirmekle kalmamış bir de ustura ya vurdurarak kendi tabiri ile "dım dızlak" olmuştu.

- "Üşümüyor musun?" dedim

- "Yoo..."

- "Neden böyle kestirdin ki saçlarını bu soğukta?"

- "Daha gürcüksün diye... Kar suyu saçı gürlleştirir bilmiyor musun?"

- "Bilmiyordum, bizim köye kar yağmaz ki..." diye cevap verdim.

Okulumuzun bir müdür yardımcısı vardı. Kel, kısa boylu, göbekli, babacan tavırları olan bir adamdı. Çok da zeki idi. Lise ikinci sınıfların işlerine o bakardı. Üstelik bütün öğrencilerin adını, soyadını ve numarasını ezbere bilirdi. "Hocam nasıl hepimizin numarasını biliyorsunuz?" diye sorduğumuzda ise "Oğlum kaç senedir sizin işleri yapıyorum, çocuklarımdan çok sizi görüyorum, daha mı öğrenmeyeyim?" diye cevap vermişti. Müdür yardımcımızın adı Süleyman'dı. Süleyman Hoca bir mesele için sınıfa gelmişti. Cemil'in saçlarını görünce "Oğlum bu halin ne? Kafayı üşütürsün aman. Bari bir bere takaydın başına" diye Cemil'i fırçalamıştı. Cemil ise her zamanki gibi başını önüne eğmiş, ellerini önünde birleştirmişti. Dudaklarını ise hafif hafif oynatıyordu yine.

Gel zaman git zaman karlar erimmiş, ilkbahar gelmişti. Dersler bitiyordu artık. Son yazılıları olmuştu. Dershaneler, dershaneye öğrenci kazanabilmek için ücretsiz kurslar düzenlemeye başlamışlardı. Cemil de bu kurslardan birine gitmeye başladı. Zaten kurslar birkaç hafta sonu devam etmişti. Okulun son günleriydi artık. Cemil bir gün sınıfta:

- "Arkadaşlar benim en büyük hedefim üniversite sınavını kazanmak" dedi.

Cemil'in bu çıkışına bütün sınıf kahkahalarla gülmeye başladı. Neden böyle söylediğini anlayamamıştım. Acaba dershanede birkaç gün ders görmekle üniversite sınavını kazanacağını mı zannetmişti.

Sınıf başkanı olan arkadaş:

- "Ulan Cemil gene güldürdün bizi. Sen üniversite sınavını kazanırsan bu sınıftaki herkes kazanır." dedi. Tüm sınıf sıralara vurarak "Cemil... Cemil" diye tempo tutmaya başlamıştı.

- "İster inanın ister inanmayın. Görürsünüz. Seneye ben de kazanacağım."

Bu sözleri belki de kırılan onurunu düzeltmek için söylemişti. Fakat -ben de dâhil- hiçbirimiz Cemil'in sınavı kazanacağına ihtimal vermiyorduk. Bir kere dersleri çok kötüydü. Bize göre derslerini düzelterek bir kapasiteye de sahip değildi.

Karneleri aldığımız gün yanıma gelerek:

- "Ben de senin yazıldığın dershaneye yazılacağım. Geçen hafta indirim sınavı yaptılar, ben de indirim kazandım"

Şaşırmıştım.

- "Oooo... Çok iyi. Ne kadarlık indirim kazandın?"

- "Yüzde on" diye cevap verdi.

Kendimi tutamayarak güldüm. Çünkü sınava giren her öğrenci zaten yüzde onluk indirimi kazanıyordu. Ya Cemil'in bundan haberi yoktu ya da birileri Cemil'e fena gaz vermişlerdi.

Yaz tatilini köyümde geçirdim. Kardeşlerimle birlikte portakal bahçemizi çapalamış, ağaçların diplerine havuz yapmış, her on-on beş günde bir de bütün bahçeyi sulamıştık. Babam sürekli "okuyun oğlum, okumazsanız hayat böyle zor işte" derdi. Ben ise bu işleri zaten hiç sevmiyordum. Akşamları şiir kitapları okuyor, bazen de birkaç kıta da olsa şiir yazıyordum. Yaz tatili çabuk geçmişti.

Dershane okuldan erken başlamıştı. Ben de erkenden dönmüştüm. Sürekli ders çalışıyordum artık. Sınavı kazanmalıydım. Okulların açılmasıyla birlikte iyice yoğunlaşmıştı dersler. Cemil de benimle aynı dershanedeydi. Fakat farklı sınıflarda

idik... İlk denemeleri olmuştuk. Ben ve birkaç arkadaşımızın puanları yüksekti. Aldığımız puanlar kazanmamıza yetmiyor ama çalıştığımız gösteriyordu. Cemil ise düşük bir puan almıştı.

Aslında Cemil de değişen bir şey yoktu. Yine aynı elbiseleri giyiyor, elindeki rulo haline getirilmiş defteriyle okula geliyor ve derslerde çoğu zaman uyuyordu. Ama ne zaman konuşsak evde iyi ders çalıştığını, söylüyordu. Biz ise inanmıyorduk.

Okul, dersane, denemeler derken zaman çabuk geçiyordu. Birkaç arkadaş ve ben denemelerde güzel puanlar almaya başlamıştık. Kazanmaya doğru yaklaşıyorduk. İşin garip tarafı Cemil de yüksek puanlar alıyor, bizi yakalıyor hatta bazen bizi geçiyordu. Biz ise "kimden kopya çekiyorsun denemelerde?" diye soruyorduk Cemil'e. O ise bir şey kanıtlamak istercesine yeminler ederek "valla ben alıyorum bu puanları, evde sürekli ders çalışıyorum" diye cevap veriyordu. Öğrenci seçme sınavı olan birinci sınava girmiştik. Birkaç arkadaş istediğimize yakın puanları almıştık. Sonuçların açıklandığı gün Cemil "Yaaa... Gördünüz mü? Ben size dememiş miydim?" diye aldığı puanı söylemişti. Cemil de bize yakın bir puan almıştı. Sırada Öğrenci Yerleştirme Sınavı olan ikinci sınav vardı. Biz derslere daha bir yoğunlaşmıştık.

Cemil ise pek okula gelmez olmuştu. Bir gün kaldığım eve geldi. Benden test kitapları istedi. Günde on iki saat ders çalışıyorum. Evde çözecek kitap kalmadı, dedi. Birkaç hafta sonra da aldığı kitapları tekrar getirdi. Cemil'i bu son görüşüm oldu. Okul bitti. Sınava girdim. Köye döndüm. Bir ay kadar sonra sonuçlar açıklandı. Ben çok az bir puanla kaybetmişim. Babam: "Canın sağ olsun oğlum, bir sene daha çalışsın" dedi.

Ertesi sene yine aynı dershaneye kaydımı yaptırdım. Ders-

hanenin ilk günüydü. Duvarlar kazanan öğrencilerin isimleriyle süslenmişti. "Tanıdık bir isim var mı acaba?" diye bakarken Cemil'in ismini gördüm. Sınıf öğretmenliğini kazanmıştı. Dudaklarımda hafif bir tebessüm belirdi.

İlk işim okula gitmek oldu. Selam vererek Süleyman Hoca'nın odasında girdim. Her zamanki babacan tavrıyla "gel bakalım" dedi. Ne yaptığımı, dershaneye gidip gitmediğimi sordu. Ben de sınıfımızdan kimlerin sınavı kazandığını sordum. Verdiği cevap beni daha bir şaşırtmıştı. Çünkü sınıfımızda ben dâhil hiçbir öğrenci sınavı kazanamamıştı. Bütün sınıf Cemil'e gülmüştük. Şimdiki halimizi düşünüp o da bize gülüyordur herhalde, diye düşündüm. O üniversiteye gitmiş biz ise tekrar sınava hazırlanmak zorunda kalmıştık.

Hocalarımla da görüştim. Edebiyat hocamız beni görünce:

- "Ne yaptın, ne kadar puan aldın?" diye sordu. Aldığım puanı söyledim.

- "İyi puan almışsın. Seneye kazanırsın inşallah!" dedi. Diğer arkadaşlarımı da sordu.

- "Onlar da kazanamadı." dedim.

- "Hiç kazanan olmadı mı yani?"

- "Oldu hocam... Cemil kazandı." dedim. Bunu söylerken dudaklarımda hafif bir tebessüm belirmişti. İçim ise takdirle karışık bir kıskanma duygusuyla kaplıydı. İsteyince insanın başaramayacağı bir şey yoktu demek ki. Cemil bunun en güzel örneğiydi.

Edebiyat öğretmenimiz bir şey demek için ağzını birkaç kez açıp kapadı. Dudaklarını büzdü. Şaşırdığını belli etmek için iki elini yana açtı. Sadece "sen de kazanırsın inşallah!" diyebilirdi.

Şiir Yaktım

Nazım Köyce

*balkona çıktım
bir şiir yaktım içtim
geceydi
ellerinin arasındaydım
ellerin yoktu
üşüyordum
geceydi
bir pijama, bir terlik
sen geçiyordun kaldırımından
sen yaktın
geçiyor, gidiyor, geri dönüyordun
ben görüyordum
sokak lambaları kördü
köpekler yalnızdı
balkona çıktım
bir şiir yaktım içtim
geceydi
ellerinin arasındaydım
ö/z/lüyordum*

DENE ME | İdris Taşpınar

Sevgiyle Dağla Gönül

Sevgilerin en güzeli: Şirin'in aşkına dağlar delmek Ferhat gibi. Aslı uğruna verem olmak Kerem gibi... Leyla için çöllere düşmek Mecnun gibi. Çile dergâhında yoğrulmak tam kırk yıl Yunus Emre gibi: "Söz ola kese savaşı/ Söz ola kestire başı./ Söz ola ağulu aşı./ Yağ ile bal ede bir söz." diye söylemek. Yüceler yücesinin hatırı için Nasreddin Hoca gibi gülüp, eğlendirerek eğitmek. Bütün bunlar bir sevdanın sonucu değil mi?

Ey can! Sen de aşkın deryasına düştün mü? Dağlar deldin mi? Çöllerde dolandın mı? Verem olup yataklara düştün mü? Çile dergâhında yoğruldu mu?

Ahir ömründe Allah için neler yaptın? Yeni güne başlarken herkese selam verdin mi? Bir garibe tebessüm ettin mi? Yaşlıların halini hatırını sordun mu? Annenin, babanın ve güngörmüş kocaların dilinden hayır duaları aldın mı? Dargınları barıştırdın mı? Düşenlerin elinden tuttu mu? Ülkemde dirliği, birliği sağlayıcı zerre kadar bir çaban oldu mu? Hayatı herkese sevdirdin, kolaylaştırdın mı? Yoksa sen de şu yalan dünyanın seyrine dalıp peşine mi takıldın? Peşine takılırsan ömür boyu yürür gidersin. "Koca Yunus asırlar ötesinden "Mal da yalan mülk de yalan / Var biraz da sen oyalan." derken bizi uyarıyor mu? " Yoksa nefesine uyup sen de mi oyalanıyorsun?

Ey can! Çelikten iradeni gösterip dünyayı peşine takma zamanı gelmedi mi? Eğer dünyayı peşine takarsan ömür boyu senin peşinden yürür gelir. Aman ha yarın geç olmadan; "Cömert ol, sevgiye aç yüreğini." Sev "Yaradan'dan ötürü yaratılanı" Sofranı da aç herkese. Kanaat eden şükreden ol seni Yaradan'a. Seven, gönül alan, ince düşünen, tatlı dilli, halden anlayan, düşeni kaldıran, ağlayanı güldüren, iyiliği emreden, kötülüğü nehy eden, sevdiren, nefret ettirmeyen, kolaylaştıran, zorlaştırmayan ve tüm yaşayan değerlerine sahip çıkan ol.

Unutma ki; "Dünya ahretin tarlasıdır.", "Ne ekersen onu biçersin." "Midelerimizi doldururken gönüllerimizin boşalmaması", "Araya yalan dünyanın girmemesi" dileğiyle...

Ey can! Var mısın? "Her ile, ilçeye ve köye birer Yunus olalım." Sevgiyle gönülleri dağlayalım.

Annem ve Akranları

Selma Erdem

Resimleme: Nurşen Karataş

Annem ve akranları

Beyaz tülbentler

Sizlerle birlikte onlar da gitti

Hayatı gibi apaçık sergilediği

Raf raf kalaylı tencereler

Kaşık kaşık yoğurdumun

Bakır sırları

Billur gibi

Çamaşır kazanları

Nane limon çayları

Çocukluğumun büyüdüğü

Dili dualı

Ninnilerin kundakları

Güngörmüş seccademin

Sözleri, izleri

İşlemeleriyle

Göz nurunun gizlendiği

Hazine çeyiz sandıkları

Ellerimin bayrama açılan kınaları

Eskiyen evler

Eskimeyen mahalleli

Birbirine kenetlenmiş

Leylaklar gibi

Komşu kokuları

Dolaptaki lavantaya inat

İşte geçti hayat...

Hayatı Huzur İçinde Yaşamak!

Y A Ş A M | Nurettin Erdoğan

Affedici olalım

Birilerine beddua edenleri görüyorum da gülüyorum. Allah'ım falanca bana şunu yaptı, sen de onu şöyle yap! Daha beterini ona ver vs. ya arkadaş! Haşa Allah'a akıl mı veriyorsun, talimat mı?

Sen seni üzenleri affet, sabret, Allah'a, ilahî adalete havale et, kafandan sil ve yoluna devam et. Şüphesiz ki Allah adildir. Kimsenin hakkını kimsede bırakmaz. Sen, Allah'ın sana verdiği sağlığı koru ve verdiklerine şükret.

Merhamet olmayan insandan uzak durun. Özellikle insanlara merhametli görünüp, hayvanlara merhamet göstermiyorsa riyakârdır.

Tatlı dil

Size nasıl hitap edilmek istiyorsanız, insanlara öyle hitap edin. Karşınızdaki hangi dilden anlıyorsa, o dilden hitap edin. O zaman hayat daha güzel olur.

Bazı insanlar vardır herkes tarafından takdir edilir; bu çok güzeldir. Ama öyle bir hata yapar, ya da öyle bir kelime söyler ki, tüm güzellikleri alı götürür o insanın. Velhasıl insan olmak güzeldir ama önemli olan insan kalabilmektir.

Kapıları açan anahtar

Bir insanın her şeyi bilmesi imkânsızdır. İnsan, ordinaryüs de olsa, bilmediklerinin cahilidir. Gerçek âlim, bilmediği konularda ahkam kesmek yerine, rahatlıkla "bilmiyorum" demesini bilir.

Yaşadığımız dönemde insanların en ihtiyacı olan şey huzurdur. İnsanlara huzur vermek, siz de huzurlu olmak istiyorsanız, onlara sevginizi verin. Sevgi, tüm kapıları açan tek sihirli anahtardır.

Öyle bir konuşun ki, hitap ettiğiniz kişiler, en sevdikleri musiki nağmesi dinler gibi sizi dinlesinler. Ruhlara hitap edin; ruh huzur arar. Ruhun gıdası sevgidir; ancak öyle huzur bulur.

Adaletle düşünen, adaletle muamele eden insan, hem Allah katında, hem de toplum tarafından sevilen insandır; öyle insanları buldunuz mu kaybetmeyin.

İnsanlara sövmek, kin beslemek basit insanların işidir. Sevmek için ise koca bir yürek ve sağlam bir karakter gerekir.

Bizim toplumumuz, hep yönlendirmelerle hareket etmiştir. Çok az kişi istediği gibi yaşayabilmiştir, onlara da kötü gözle bakılmıştır. Aslında sevgisizlik, bu yönlendirmelerden kaynaklanır. Yapma öcü... Dokunma zararlı... Ne derler. Uzak dur... Derken, işte onların hepsini gün gelir yaparlar ama yanlış yaparlar; çünkü yapamadığını alelacele yapmaya çalışırlar.

İyi, doğruyu anlatırken, öcülerle korkutarak, "ne derler" ile tedirgin ederek değil; sen doğruyu, yanlış anlatırken, onların sadece eksisini, artısını anlat, sağlıklı düşünmeyi öğret, gerisini onlar hallederler; merak etmeyin.

Çocuklarımıza verebileceğimiz en büyük hazine "SEVGİ"dir. Yaratılanı (insan, hayvan, doğa) Yaradan'dan ötürü sevmeyi öğrenen insan, hem toplumu sever, hem de toplum içinde sevilen, kabul gören bir insan olur. Sevgi insanı, dünyada başarılı ve mutlu olur. Hayatı da huzur içinde yaşar...

Sevgiyle kalın...

Ne yiyelim ne içelim?

İnsanlar egoları uğruna hem kendilerini, hem de çevrelerini huzursuz ve mutsuz ediyorlar; oysa herkes birbirine sevgi, mutluluk ve huzur dağıtabilse... İşte o zaman huzurun olumsuz halini kimse görmez.

İnsanlar el ele tutuşmasını bilse, birbirlerini sevsen, birbirine saygı gösterse, inanın stresin "s" sini yaşamazlar. İşte o zaman yeryüzünde hastalık bile kalmaz. Çünkü tüm hastalıkların başı "Stres"tir.

Ayrıca insanları seven ve saygı gösteren insanlar, hele şu günlerde başkalarına yaklaşmasa, gereksiz sokağa çıkmasa virüs denen illet asla barınamaz.

Lokman hekime sormuşlar:

-Hocam, hastalanmamak için ne yiyelim, ne içelim?

-"Evladım, gam keder yemeyin de, ne yerseniz yiyin" demiş.

Düşlerimde Hep Gökyüzü Kadar Mavisin

Ertuğrul Şakar

Resimleme: Nurşen Karataş

Düşlerim azalırsa, sen tut,
Tükenirsem çaresizlik içinde...
İçinde mevsimlerin sıkıştığı,
Bir kapalı bavul olursa gönlüm...

Karanlığın aynası olmaz,
El yordamı aradığımda seni...
Sen sevgiler içinde yeni,
Yeni umutların tesellisinde...

Sevdikçe düşlerim desem,
Korkuya düşerim sevmek uğruna,
Açılmadık ve söylenmedik bir söz çıkını,
Düğümlemler hayat sofrası tadında.

Gözlerime mil çeker akıl kafesim,
Kafesimde umut güvercinleri,
Uçtu, uçacak gibi kanat açar,
Düşlerimde hep gökyüzü kadar mavisin.

Yalnızlık Asrı

Meryem Tavan

Yine kimsesizliğe açılıyor kapı
İçimde derin bir ağıt
Gri bir matem havası
Acı kokuyor dört bir yanım
Yorgunum

Hatıralar eziyor ruhumu
Gülüşlerimiz batıyor içime
Ve umut

İçine çekiyor yarınları
Yorgunum

Ve bugün mevsim kış
Tebessümü buruk zamanın
Ve inancı zayıf

Yaşam bir acı hatıra
Ve bin fersah uzak aydınlığa
Yorgunum

Tüm kırgınlıkları içime soluyorum
Mazinin dikenleri batıyor tenime

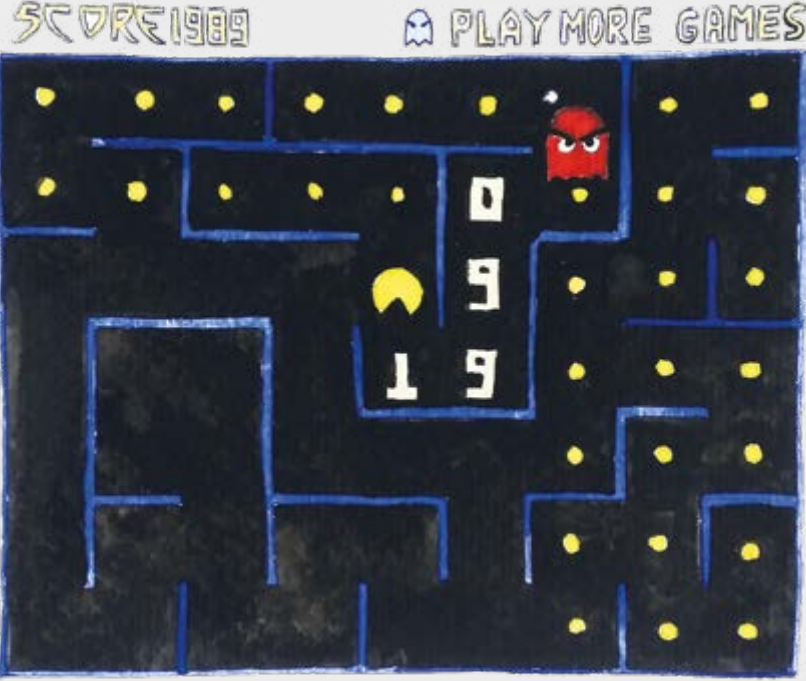
Bu yağmur çağı

Yüzüme vuruyor yalnızlığı
Ateşin ve karanlığın

Sönmüş ışıkları kolluyor zaman
Ve ben

İçime yaşıyorum içime taşıyorum

#NEREDEOESKİZAMANLAR

Resimleme: Kübra Karataş

Seksenlerin sonu doksanların başında çocukluğunu yaşayan bir yetişkin olarak doksanların mazi oluşu bana oldukça tuhaf geliyor. Benim için “sanki dünmüş gibi” tabirinin hayat bulmuş hâli doksanlar...

Şu ara, pek popüler tabirle “y kuşağı” sakini olarak, son derece tedirginlikle orta yaşın eşiğinde olayları takip ediyorum. Aklıma sık sık geçmiş ve çocukluğum geldiğine göre; artık olgunlaşıp yaşlanıyorum sanırım...

Eski fotoğraflara bakarken önce o zamana ait bir koku yayılır odaya. Örneğin; doksanların kokusu ile, iki binli senelerin kokusu bambaşkadır. Değişimin çok sert ve ani olduğu şu zamanlarda ise benim kafam on numara beş yıldız, kısacası fezada uçuyorum.

Yaş aldıkça dinginleşen ruhunun tesiri; daha az hayret olması gerekirken, bende tam aksi oluyor.

Biz küçükken bir mahallemiz vardı; Mithatpaşa mahallesi... O uzun sokak... Müstakil evimizin zeminindeki dükkanlardan biri büfe diğeri marangozdu. Büfeden yükselen hamburger kokusu, marangozdan yayılan tinerle karışırdı. O hamburgerin tadı ve her seferinde mayonez bulaşan ambalajı hâlâ capcanlı zihnimde ve doksanlarda çocuk olan her birey gibi ben de hamburger ekmeğini saran üçgen poşetin dibindeki mayonezi yaladım. Hadi hep birlik olup itiraf edelim, herkesin yaptığı, sıradan masum çocukluk eylemlerini.

Mahallenin elektrik direğini; boş, atıl arazilerdeki sararmış otları, şiddetli yağışlarda arazi göllenince çöküşen kurbağaların vıraklamarı da öyle... Her bir doksanlar bireyi, mahallede, doğal ortamında gelişen

kurbağaların tüm gelişim evrelerini yakından tanıklık edebilirdi. Açık bir laboratuvar gibi iri baştan kuyruğu kaybolarak son formunu alan kurbağaları yakından izleyebilirdik. Bu izlenince bende kurbağa fobisi geliştirse de minnettarım.

Doksanların taze kokusunu, sadece Umut Sarıkaya'nın renkli çizgilerinde alıyorum. Kendisi, bizim çocuk olduğumuz dönemi inanılmaz bir gerçeklik ve mizahla anlatır.

Geçmişe duyulan özlemle yaş doğru orantılı yükseliyor sanırım. Ya da ters orantı mı ki? Neyse, ilkokul üçüncü sınıfta öğretmenim matematik dersinde kafamda matematik defterini paraladığı günden beri, matematiğim iyi olmadı zaten, beni mazur görün. O günden sonra, kafada kitap defter paralayan öğretmenlere inat saydırıp sövdürebilmek için, kendimi edebiyata adadım, üstüne bir de edebiyat öğretmeni olup atanmadım ama sözel anlamda kendimi ve herkesi hunharca hiciv edebilecek kapasiteye eriştim çok şükür. Neyse ki doksanlar hiciv ustalarının zirvede yarıştığı yıllardı, tek kanallı dönemden özel kanalların açılmasıyla beraber siyasilerin hiciv edildiği parodiler ve kılıktan kılığa giren tiyatrocular popülerdi. Gerçekten bir tatlı huzur almaya gelmişti herkes...

Doksanlar çocuğunun eğlence anlayışı; yakar top, elim sende, kör ebe, Yedikule, saklambaç, toplu saklambaç atarı, atari salonları ve lunaparklardı...

Arkadaşım Levent'in evinde toplaşılıp, ataride Süper Mario oynadığımız günlerin üstünden nasıl yirmi seneden fazlası geçmiş olabiliyor. Eğer yazımı “z kuşağı” dilinde yazmış olsaydım, burada ağzını açmış koca-

man şaşırın bir emoji olurdu..

Levent'in evinin salonunda, mahallenin çocukları dizilmiş Levent'in oyun oynayışını seyrederken -üstelik atarının bir tuşuna dokunmadan- duyduğumuz mutluluk, heyecana karşın günümüz çocuklarının Playstation, bilgisayar ve akıllı telefonla donatılmış evlerinde sıkılmalarına da kocaman bir emojiyle şaşıyorum. Çocuk dediğin sıkılır mı ya hu! Oyun oynar!

Dünyaya ayak bastığından bugüne, tüketen insanın limitleri aşır, dünyayı bile bezdirerek iliğine kadar sömürmesini de hayretle izliyorum. Bence "y" kuşağının ömrü şaşkınlıkla geçti. Anne ve babalarımız bu değişime akıl fikir erdiremezken, bizlerin yaptığı; uyum sağlayıp hayret ederek yola devam etmek oldu.

Ben mazi olurken ve çocuklar yetiştirirken, atari salonların cazibeli ve karanlık ışıklı ruhu, internet kafeleri bile gömen hızlı değişime nasıl direnecek bilemiyorum. Eskinin marifeti yeniye sevmeyip mütemediyen geçmiş zamanı özlemek. Bu bir salgın hastalık gibi her neslin yakasına yapışacak sanırım.

Doksanlarda Saddam Hüseyin, kimyasal silahlarının olduğu rivayeti ile korku salar. Kimyasal saldırıdan korunmak için "Saddam bandı" diye piyasaya sürülen koli bantları ile camların çerçevesi kaplanırdı. O zamanların safdilli doksanlar insanı, gözle görünmeyen bir virüsten, köşe bucak kaçıp maskelerle doluyor, hey gidi günler...

Z kuşağı diliyle;

#neredeoeskiZamanlar #NeredeOeskiBayramlar

Sonuç; kelimelerin arasına boşluk bırakacak bile zamanımız yok... Al sana didaktik doksanlar! Gözünü seveyim kara mizah.

Göz kırpan emoji...

GÜLÜMSE

Kemal Akgül

*Huzur verir, neşe saçar
Gülümse! Hayat çok güzel
Gülen yüzde güller açar
Gülümse! Hayat çok güzel*

*Geçmişe takılıp kalma
Her şeye mazeret bulma
Karamsar düşlere dalma
Gülümse! Hayat çok güzel*

*Başın darda olabilir
Türlü bela gelebilir
Dertliler de gülebilir
Gülümse! Hayat çok güzel*

*Kin öfke yürekte yüküdür
Sevgi nefretten büyüktür
Tebessüm tükenmez mülktür
Gülümse! Hayat çok güzel*

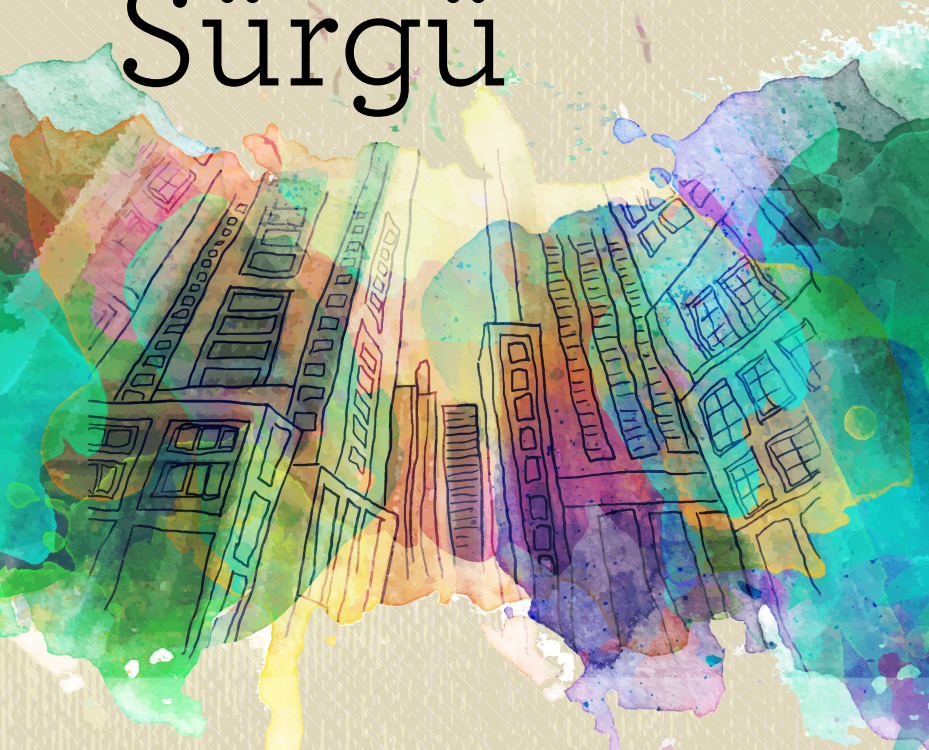
*Kötü insan yoktur özde
Çirkef; kötü bakan gözde
Çirkin durmaz hiçbir yüzde
Gülümse! Hayat çok güzel*

*Akgülüm buruşan yüzler
Taşıyor maziden izler
Hiç değil acımı gizler
Gülümse! Hayat çok güzel*

Resimleme: Ahmet Alp

Sürgü

Sitenin otomatik araç giriş kapısı zaman zaman bozalsa da asıl sorun yaya giriş kapısındaydı. Ya menteşesi kopuyor, ya yayı bozuluyordu. Artık canına tak eden yönetici son kez bir usta getirip kapıyı elden geçirtmişti. Tam sorun çözüldü derken, başka bir sorun ortaya çıktı. Bu sefer de kapı kapatılamıyordu. Çünkü hiç kimse sürgüyü yerine süremiyordu. Aslında sürgüyü illa deliğe sürmek gerekmiyordu, boşluğa sürmek yeterliydi ama kimse akıl edemiyordu. Kapı kendini kastığından sürgüyü isabet ettirmek iyice güçleşiyordu. Bunu başaramayanlar “Ne halin varsa gör!” der gibi kapıyı kendi haline bırakıyordu. Bu durum ise yöneticinin tepesini attırmaya yetip artıyordu. Her seferinde söylene söylene kapıyı kapatıyor, ağzını bozmamak için kendini zor tutuyordu.

Böyle olmayacaktı. Yarın sabah erkenden kalkıp kapıyı açık bırakanlara suçüstü yapacaktı. Planı hazır. Perde aralığından gireni çıkkanı gözletleyip, kapıyı kim açık bırakıyor, tespit edecekti. Ya sonra? Sonrasına cesa-

ret edemedi. “Olmaz. Komşularla iyi kötü bir ilişkimiz var, onu da bozmalıyım. En iyisi bir toplantı yapmalıyım” dedi. Bu iş için site görevlisine vereceği talimatı kafasında oluşturmaya başladı. Evet, aynen böyle diyecekti: “İsmail efendi, bu böyle olmayacak. Komşulara haber ver şu kapı meselesini konuşalım. Akşam sekiz buçukta salonda olsunlar. Ha, niye toplanacağız diye sorarlarsa “Bilmiyorum” de...”

Site görevlisi de bu işten bıkmıştı. O da sabahtan akşama kadar sürgü sürmekten sürmenaj olmuştu. Belki sorun çözülür umuduyla kapı kapı dolaşır, yöneticinin çağrısını iletirdi. Kim bilir belki yarından sonra her şey yoluna girerdi.

Yönetici soruna bir çözüm bulduğunu düşünerek başını yastığa koydu. Gözlerini macera dolu bir güne açtığında çok heyecanlıydı. Aceleyle kahvaltısını yapıp çıkmaya hazırlandı. Hem hazırlanıyor hem de görevliye vereceği talimatı içinden tekrarlıyordu. Tıpkı bayramda şiir okuyacak

çocuklar gibiydi. Söyleyeceklerini bir çırpıda söylemeli, karşısındaki de şıp diye anlamalıydı. Laf anlatamayanlardan da bir lafı anlayamayanlardan da hoşlanmazdı. Eşiyle vedalaşıp hızlı adımlarla merdivenlerden indi. Eşinin ‘Çok Önemli(!) Mesele’den haberi yoktu. Böylesi konuları ona açmaya cesaret edemezdi. Çünkü o, böylesi meseleleri anlamsız bulurdu. Kendisini de meseleleri abartmakla suçlardı.

Site görevlisinin kapısının önüne gelince zile basıp basmamakta kararsız kaldı. Sonra, “Sabah sabah milleti rahatsız etmeyeyim” dedi. “İş yerine gidince ararım” Saatine bakıp dış kapıya yöneldi. Sitenin kas yaptırın hantal kapısını güçlükle açıp otoparka yöneldi. Her zamanki trafik gerginliği vardı üstünde. Kumandaya basıp kapıyı açtı. Arabasına bindi. Emniyet kemerini bağladı. Vitesi boşa aldı. Konağı çevirdi. Kontak anahtarını çevirmesiyle açık kalan radyodan yükselen türkü, yarısını iyice depreştirdi: “Kapıyı çalan kimdi /Aç bahim gelen kimdir..” “Sabah sabah başka türkü bulamadınız mı?” diye söylenerek radyoyu kapattı.

Arabasını yavaş yavaş çıkış kapısına doğru sürerken elindeki kumanda aletiyle motorlu kapıyı çalıştırdı. Kapı tıkr tıkr rayında yürürken, yaya kapısı yine bağırmı açmış yöneticisini selamlıyordu. Hooop yöneticinin cıncileri yine tepesindeydi. Arabasını kenara çekti. Homurdanarak arabadan indi. Kapının sürgüsünü “şak” diye sürdü. Ağzında bir sürü lafla arabasına doğru yürürken 12 Numara’nın İlkokula giden oğlu yaya kapısından “vıııı” diye geçip karşı durağa koştu. Arkasını dönüp baktığında kapı yine açıktı. Yönetici “Şimdi düşün elime!” dedi. Öfkeyle durakta bekleyen çocuğa seslendi:

“Kapıyı açık bıraktın ama...”

Çocuk sesin geldiği yöne başını çevirdiğinde yöneticiyle göz göze geldi. Hiçbir şey anlamamış gibi baktı. Yönetici tekrar:

“Kapıyı açık bıraktın, kapıyı” dedi.

Çocuk suçüstü yakalanmış olmanın mahcupluğuyla:

“İstedim ama kapatamadım”

“Olmaz ki çocuğum, site kapısı bu. Kapalı olmazsa bir anlamı yok ki...”

Bu konuyu çocukla tartışmanın bir anlamı yoktu. “La havle” çekip arabasına bindi. El freni, debriyaj, vites kolu, gaz pedali ve direksiyon... Hızla yola koyuldu. Trafik yine keşmekeşti. Sınırlar yine gergin...

O gün öğleden sonra site sakinlerinin telefonlarına gelen mesajda: "Çok önemli bir meseleyi görüşmek üzere bu akşam saat 20.00'de sitemiz salonunda bir toplantı yapılacaktır. Katılmanız önemle rica olunur." yazıyordu.

Site sakinleri belirtilen saatte birer birer toplantı salonuna gelmeye başladı. Herkes bu ‘Çok Önemli(!) Mesele’yi merak ediyordu. Öğleden beri birbirlerini arayıp sordukları halde kimse ‘Çok Önemli(!) Mesele’nin ne olduğuna dair bir ipucu elde edememişti. Görevli ise hala ketumdu. Kim sorsa omzunu silke rek: “Bilmiyorum” diyordu.

Site görevlisinden yeterli çoğunluğun sağlandığını öğrenen yönetici, odasından toplantı salonuna geçti. Ceketini ilikledi. Boğazını temizledi. Tam konuşacaktı ki “zırrr” diye çalan telefon girdi araya. Yönetici “Sırası mı şimdi” der gibi önce telefona, sonra site sakinlerine baktı. İzin isteyerek tekrar odasına geçti. “Çok Önemli (!) Bir Mesele” olmalıydı ki görüşme uzadıkça uzadı. Kimsenin sabrı kalmamıştı. Sır saklamaktan yorulan site görevlisinin sabrı tükenmiş, ‘Çok Önemli(!) Mesele’yi açıklamıştı.

Yönetici telefon görüşmesini bitirip salona döndüğünde karşısında site görevlisinden başka kimse kalmamıştı.

ESKİ

Beyza Aydın

b.beyzaaydin@hotmail.com

Bugün dünden farklı gelir.

Hiç geçmeyecek

gitmeyecek

bitmeyecek

gibi yaşar insan.

An gelir;

bir koku çalınır burnuna.

Yediğin çorba,

anneannenin bayram sofrasına pişirdiği

kuru biberli, bürüçeli tarhana çorbası

değildir artık.

Milyonluk şehirde,

camı açınca yüzüne çarpan rüzgâr da

umarsızca güldüğün o yaz akşamındaki

meltem değildir.

19 Mayıs bayramına hazırlanırken

derslerin “kaynamasına” sevindiğin mayıslar gibi de

olmaz artık mayıslar.

Hafif ve naif bir müzikle duyduğun his,

alır götürür eskiye:

“Gördüklerinden sonra...

yaşamak; var ya

hiçbir zaman eskisi gibi olmaz...”*

* Koray Candemir, Eskisi Gibi Olmaz, Sade Albümü, 2001.

Yazgının Vicdanında Bir Yaprak

HİKÂYE | Didem Bayram

Resimleme: Kübra Karataş

Uyanmış, mutsuzlukla sarmalanmış bir günün gecesinden çıkararak yine en az dünü gibi hüznü bir sabaha gözlerini açmıştı. Her yeni günü bir başlangıç olarak gördüğü, umutlu olduğu günler çok gerilerde kalmıştı. Doğduğunda “Adıyla yaşasın” demişlerdi, belki de savrulup dökülmesinin, kalp kırıklarıyla dolu hayatının sebebiydi bu söz “Adıyla yaşasın”. Annesi koymuştu adını ‘Yaprak olsun’ demişti, baharın müjdecisi, sonbaharın hüznü güzelliği misali.

Oysa şimdi hayatı takvim yapırlarıyla eş değer hızda tek tek dökülüyordu. Anne ve babasını bir kazada kaybetmiş, aile yadigarı evinde tek başına kalakalmıştı. Tutunacak bir dala ihtiyaç duymuştu, belki de bulmuştu da... Resim yapmayı çok severdi zihnindeki dünya adından etkilenmiş olacak ki en çok sonbahar yapraklarının dökülüşündeki ahengi resmederdi. Ressam olan yakın arkadaşısı Selma çok beğenirdi resimlerini, bir gün sergisine koymayı teklif etmişti. Çok sevinmiş kabul etmişti hemen, hayatını başkalarıyla paylaşmasının daha güzel bir yolu var mıydı ki, sadece aynı hüznü hissedebilecek insanlar anlayacaktı onu bu da ona yeterdi zaten.

Büyük bir heyecanla sürekli resim yapıyordu. Sergi günü gelmek üzereydi, bulutların üzerinde yaşıyordu adeta. Güneşin sıcaklığını bütün benliğinde hissediyor, çiçeklerin kokusunu içine çekiyor baharı bütün canlılığıyla kafasında resmediyordu. Belki de son kez yaşayacaktı bu duyguyu ama bütün bunlardan habersizce yaşadığı her anın tadını çıkarıyordu. Her sabah olduğu gibi o sabah da huzurlu şekilde çıktı evden, sergi günü gelmişti. Selma ile birlikte bütün resimleri düzenleyip sergiye hazır hale getirmişlerdi. Kalabalık birer birer artıyor, Yaprak ise her gelen yeni kişiyle heyecanını daha da büyütüyordu. Ailesini kaybedince evinden çok çıkmazdı, yıllar sonra ilk defa kendini insanların arasında bulmuştu.

Etrafına bakarken birden bir çift gözün ona doğru uzaktan seyre dalmış olduğunu fark etti. Kafasını ne tarafa çevirirse çevirsin hiç durmadan ona doğru bakıyor, ara ara gülümsüyordu. Neden sabit bir şekilde öyle bakıyor acaba diye düşünmeden edemedi. Selma'nın resimleriyle birlikte kendi resmi de satılmıştı o gün çok sevinmişti ama kafasındaki o bakış onu daha fazla meşgul etmişti. Ertesi gün Selma'dan öğrenmişti, Rüzgâr'ın adı, çok başarılı bir ressamış o da farklı bir tutkuyla bağlıymış resme karşısına çıkan her türlü zorlukla savaşıp mücadele etmiş sonunda da bu savaşı kazanmış. Çok imrenmişti duyunca ama niye kendisine bu denli hayranlıkla baktığının cevabını bulamamıştı. Kafasını yas-

tuğa koyduğu her an onu düşünüyor gözlerini kapatınca sadece Rüzgâr'ı görüyordu. Ne kadar tuhaf dedi tek kelime bile etmediğin insan ruhunda gezinmeye başlıyor, kendini senin hayal dünyanda yer edinmeye zorluyordu, başarıyordu da sadece adını bildiğin ve hakkında duyduğun birkaç bilgiyle şekillendirmeye çalıştığın biriydi oysa. Ama insan yaşadığı bazı birkaç saniyeler için bütün hayatı boyunca bedel ödeyebiliyor. Bunu o an fark edemese de hayatın gerçekliği, bir tabloya sığdırılıp, çerçevesini kimliği belirsiz kişilerce karşı duvarına asılmış duruyordu öyle, sadece kalbi o gün bakmak istemedi o resme.

Üç hafta geçmişti. Sergi günü yaşadığı heyecanın sıcaklığını hâlâ hissediyordu. Sabah evden çıktı Selma'nın atölyesine gitmeye başladı, Selma atölyede öğrencilere ders veriyordu. Yaprak da artık hem onun yanında yeni bir şeyler öğrenecek hem de resimlerini orda yapmaya devam edecekti, daha içeri girer girmez Rüzgâr'ı gördü. Hem çok şaşırıldı hem de kalbinin o an ritim değiştirdiğinin de farkına vararak “bana ne oluyor böyle” diye düşündü. Selma'nın yanında duruyor yine aynı bakışla Yaprak'ı seyre diyordu. Buraya neden gelmişti, bütün bunların anlamı neydi bilmiyordu. Her hafta bu manzara devam ediyordu bu atölyeye ne zaman gelse içerideki herkesi göz ardı edip sadece onu arıyordu. Rüzgâr sürekli gözleriyle takip ediyordu onu. Yaprak içten içe bu duruma alışmış, kalbini bu bakışın ellerine çoktan bırakmıştı.

Atölyeye daha sık gitmeye başlamış, bazen kimse gelmese bile büyük bir heyecanla giderek hem çalışıyor hem de gözleri her yerde Rüzgâr'ı arıyordu. Rüzgâr çok gelmiyordu ama geldiği günler her şeyi unutturacak şiddette sarıyordu kalbini. Selma'ya anlatamıyordu bunları. Sadece “Rastgele bir bakıştır” diyeceğinden kor-

kuyordu galiba. O kadar bağlanmıştı ki ona kendine bile anlatamıyordu. Anlatınca büyüsünün kaybolacağı endişesini duyuyordu. Rüzgâr ise hep baktığı yerde duruyor farklı enerjisiyle umut vaat ediyor, kalbini gözlerine iyice hapsediyordu. O kadar alışmıştı ki o bakışlara yolda yürürken bile sürekli arkasından geldiğini hissediyordu. Günler hızlı geçiyordu. Akrep ve yelkovan zamanı ileriye götürmek için birbirleriyle yarış ediyorlardı. Hâlâ hiçbir şey konuşamamışlardı, derin bir sohbetin arzusunu duyuyordu. Sürekli onu düşünüyor, hayaller kuruyor, onun hayaliyle birlikte yaşıyordu sanki. Hep yanında, kalbindeydi ama bir çift lafın cesaretsizliğiyle tükeniyordu. Böyle bir şeyi ilk defa yaşıyordu nasıl davranması gerektiğini bilmiyor o yüzden iki adım ötesindeki bu adamla tanışamıyordu. Hissettiğinin ne olduğunu bile anlamlandıramıyordu hem çok basit gözükken bir şeydi hem de bir o kadar ulaşılmaz, zor... O da farkındaydı bunun o yüzden konuşmuyordu herhalde. Ruhunun derinliğinde hissedip büyüttüğü bu his artık onu korkutmaya başlıyordu. İlk defa kalbinde bir acı hissetmişti "hayır, hayır her şey güzel olacak, öylesine olsun diye yaşanmadı ya bu kadar şey" demekten başka bir şey diyemedi. Artık nasıl bir sabaha uyandığını bilmiyordu. Bahçesindeki çiçekler güzel görünmüyordu artık.

Gökyüzü bunalmış, sıkılmış gibi duruyordu. Her şey bir anda hissiz bir doğanın yansımalarına dönüşmüştü. Heyecanla gittiği atölye o gün sanki korkutuyordu onu. Rüzgâr yine gelmiş öğrencilere bir şeyler anlatıyor bir yandan da utanarak bakıyordu ona. Orada duramamış kapının dışına atmıştı kendini. Bir şeyler ruhunu sıkıyor, ağlamaklı oluyor sürekli yaşadıklarını sorguluyordu. Onu bu denli hüzne boğan neydi ki? Çok geçmeden Rüzgâr gitmek için arkasından çıkmıştı sadece ikisinin olduğu bir bahçedeydiler, karşısında öylece durup uzun uzun baktı ona. Yaprak ona o gün son kez baktığını bilse, her gece kalbinin nasıl onunla dol-

duğunu haykırırdı yüzüne. Kim bilir belki de kalbini saran bu karanlığın hesabını sorardı. Ama yapamamıştı, dünyasını değiştiren o gözlerine yine yenik düşmüş hiçbir şey dememişti. Rüzgâr da yüzüne daha fazla bakamamış arkasını dönüp gitmişti. İnsan birini her gün görüp severken hikâyesi başlamazmış, asıl korkunç bir belirsizliğin içinde yapayalnız kalınca başlanmış bütün hikâye. Yaprak o gün tam olarak bunu kendine söyleyemese de artık hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağını o gün bütün kalbiyle hissetmişti. O günden sonra Rüzgâr'ı bir daha hiç görmemişti. Her gün atölyeye gidiyor, resim yapıyor baktığı her yerde de Rüzgâr'ın varlığını arıyordu. Sanki hep aynı yerinde durup ona bakacak ruhunu yeniden saracak gibi hissediyordu ama yoktu sanki her şey bir rüyadan ibaretmiş de acımasızca uyandırılmış gibi hissediyordu. Günler geçtikçe hüznü artıyor, kısacık da olsa yaşadığı şeyler zihninin karanlığına yerleşiyor ne yaparsa yapsın onu düşünmeden edemiyordu. Bazen bir şarkı dinler, kafasında başka bir senaryo kurarak aşkını yeniden yaratırdı sonra şarkı biter bambaşka bir şarkıya kadar o senaryo rafa kalkardı sonra yeniden "Şöyle olsa ne güzel olurdu" diyeceği yeni bir senaryonun eşliğinde bulurdu kendini. İki yıl geçmişti. Onu görmeden geçirdiği koskoca iki yıl, koca bir ömür gibi. Artık kalbine kabullendirmişti onun yokluğunu. Ağır bir yükü devraldığı hayatıyla baş başa kalmıştı işte.

Eskisi gibi resim de yapmıyordu artık. Büyük bir tutkuyla yaptığı resimler ona sadece o günleri hatırlatıyor, atölyenin önünden bile geçmiyordu. Rüzgâr kendi hayatına hiçbir şey olmamış gibi devam ederken arkasında bıraktığı kırık dökük bu hayattan hiçbir zaman haberdar olmayacaktı. Şimdi o günlere yeniden dönse o sergiye gider miydi? Küçük bir bakışın kalbinde bu denli boşluk yaratmasına izin verir miydi hiç? O nasıl yapıyordu, dünü hiçe sayarak yeni bir güne uyanmayı da ben yapamıyorum, diye düşünerek yine akşamı etmişti. Bahçesinde oturmuş

gökyüzüne bakarken ilk defa mutsuzken yıldızların varlığını hissetmişti mutlu ve heyecan dolu olduğu günler bu kadar güzel parladığını fark etmemişti hiç. Sonra hafif bir rüzgâr esintisiyle irkildi çok tuhaftı uzun zamandır içinde büyüttüğü aşkının sahibi olan Rüzgâr da öyle yapmıştı ansızın habersizce hayatına girip sıcacık bir bakışın mutluluğundan sorgusu bitmeyen hayatın umutsuzluğuna Yaprak'ı savurmuştu.

Yaprak böyle savrulurken Rüzgâr da başka diyarlarda esmeye devam edecekti belli ki. Oysa Yaprak ne çok isterdi onun estiği yolda onun yanında olmayı. Kimsesizliğe bırakılmış kalbinin haberdarı bile olmayacaktı şimdi. Kim bilir belki bir gün bir yerde yeniden karşılaşacaklardı, o zaman Rüzgâr onun gözlerine bakıp geride bıraktığı kalbinin neler yaşadığını anlayabilecek miydi? Bunu belki hiç bir zaman bilemeyecekti. Şimdi ise düşünüyordu, Rüzgâr'ın yaptığını yapabilir miydi acaba, yarın uyanıp dününü yok sayabilir miydi? Kökleri kurumuş dallarına yeniden bahar gelir miydi? Doğarken "Adıyla yaşasın" demişlerdi, bir sevginin peşinde savrulup giden ruhunun, sonbahar gelmeden dökülen umudunun sebebi bu muydu? Odasına girdi her şeyi geride bırakmak istercesine kapıyı kapattı. Geçmiş yaşanmamış sayamazdı elbette. Kalbi o hissi unutturamazdı ona, biliyordu ama umudun yeniden gelip onu bulmasını düşleyerek gözlerini yeni bir sabaha uyanmak için kapattı.

Merhaba Değerli
Gökmavi Okuyucuları,

5. Sayımızda sizden, *“Denizde yüzerken, denizden bir balık çıkarak sizinle konuşmaya başlıyor ve kendisi için sizden bir istekte bulunuyor. Bu istek ne olabilir? Siz ona nasıl yardım edebilirsiniz? Bu durumda neler yaşayacağını- zı öyküleştirerek yazar mısınız?”* demiştik. Çağrımız yoğun ilgi gördü. Gelecek sayılarda da yayımlayacağımız seçtiğimiz öykülerden üçünü aşağıda okuyacaksınız, demiştik. Ayrıca bize yazı gönderen; çok teşekkür ediyor, yeni yazılarını bekliyoruz.

Önümüzdeki sayının konusu: Giriş cümlesi *“Aynaya baktığımda kendimi göremedim.”* Olan, bir hikâye yazmak...

Hikâyelerinizi bekliyoruz. Hayaliniz geniş, kaleminiz işlek olsun.

çizim: Bekir Emre Örün

KÜÇÜK ALABALIK

Furkan Çöpçü

Bu yaz tatili Karadeniz’de yapmaya karar vermiştik. Karadeniz’in muhteşem sahilinde eminim ki çok eğlenecektik. Bu yüzden çok heyecanlıydım. Aynı heyecanı kardeşim de yaşıyordu. Çünkü ikimiz de yüzmeyi çok seviyorduk. Nihayet beklediğimiz an gelmişti. Sahildeydik. Eşyalarımızı indirip kıyıya yerleştikten sonra ilk işim hemen denize atlamak oldu. Kardeşim:

-Ben sonra gireceğim diyerek, anne ve babamla kaldı.

Ben can simidimi takmış yüzüyorken bir balık fark ettim. Rengârenk yüzgeçleri vardı. Yanına yaklaştım.

“Hey alabalık ne yapıyorsun” dedim. O da bana: “Bana yardımcı olur musun?” demesin mi?

Şok olmuşum. Hâlbuki laf olsun diye, sormuştum. Bir balığın konuşacağını nereden bilirdim. Çok şaşırılmıştım.

-Sen bir balıksın. Nasıl konuşabiliyorsun, diye sordum.

-Senin hayal gücün sayesinde, dedi. Çünkü çocuklar, her şeyi hayal edebilirler.

-Benden ne istiyorsun, dedim.

- Ailemi kaybettim onları arıyorum. Aslında ailemle bir dereye yaşıyorduk. Her şey benim merakım

yüzünden oldu.

-Nasıl yani?

-Denizi çok merak ettim ama bir daha da geri dönemedim. Yolumu kaybettim. Beni geldiğim ırmağa götürmeni istiyorum. Kardeşime seslenerek boş bir kavanoz getirmesini istedim.

Alabalığı su dolu kavanoza koyup evimize götürdüm. Niyetimiz önce evdeki akvaryuma koymaktı. Kardeşim de onu çok sevmişti ama konuştuğumu bilmiyordu. Evdeki akvaryuma koyup bir hafta besledik.

Benden, ailesinin yaşadığı ırmağı tarif ederek onların yanına götürmemi istedi. O gece sabaha kadar düşündüm. Alabalık haklıydı. Kimse ailesinden ayrı kalmamalıydı. Onun yeri akvaryum değil, ırmaktı. Bu düşüncemi kardeşim ve annemle paylaştım. Onlar da kabul ettiler.

Hafta sonu ırmak kenarına gidip **Küçük Alabalık**’ı suya bıraktık. Arkasından:

-Haydi, güle güle şansın açık olsun, Küçük Alabalık, diye seslendik.

O mu? O da tıpkı Yunus balığı gibi suya bir dalıp bir çıkarak bizi selamlayarak teşekkür etti.

BİR BALIĞIN RİCASI

Emir Şahin

Yazın ortasıydı. Bir Cumartesi akşamı babam işten geldiğinde ona sınımsız sarıldık. Kardeşim ve ben babamla annem bizi sofraya çağırınca ya kadar oynadık. Yemekte anne ve babama:

- Evde çok bunaldım ne de olsa yarın Pazar... Yarın denize gidip serinlese... Çok istiyorum ama...

Annemle babam birbirlerine baktılar. Babam:

-Evet, sevgili ailem... Ben de denizi çok özledim. Gidip bir güzel serinleyelim, dedi. Hepiniz hazırlanın yarın erkenden yola çıkıyoruz.

-Biz kardeşimle erken heyecanlı yattık ve sabahın olmasını bekledik. Sabahleyin babam bizi kaldırdı ve eşyalarımızı alıp yola koyulduk. Deniz görüldüğünde heyecandan uçup atlamak geldi içimden. Arabadan iner inmez denize koştum. Soyunup hemen denize girdim. Babamla iskeleden atlarken ben birkaç kulaç ilerlemiştim. Tam o sırada bir balık çıktı ve bana hüzünlü bir ses tonuyla:

-Merhaba diye seslendi. Ben de şaşkın bir sesle:

-Merhaba, dedim. Hemen sen nasıl konuşuyorsun, diye sordum. Balık:

-Ben yalnız çocuklarla konuşurum. Bunu bil, dedi. Ben de:

-Teşekkür ederim, bana unutamayacağım bir an yaşattın, dedim. Peki, benden ne istiyorsun?

- Annem denizdeki balıkçı annemle oltasına takıldı ve annemi yakaladı. Babam ise insanların denize attığı çöpler ve fabrika atıkları yüzünden öldü, diye ağlamaya başladı. Bana yardım et, dedi.

- Üzülme, dedim. Sana yardım edeceğim.

Balığın durumuna çok üzülmüştüm. O gün, eve gider gitmez balıkların yaşama koşullarının iyileştirilmesi için mücadele etmeye karar vermiştim.

MAVIŞ VE ARKADAŞI DIŞLI

M. Salih Yazıcı

Bir gün denizde yüzerken bir balık suyun üstüne çıkarak bana:

-Benim adım Maviş dedi. Ben ise şaşkınlık içindeydim. Maviş, masmavi çok güzel bir balıktı.

Ben de:

-Benimki de Salih, dedim. Ama çok korkmuştum. Bir balık nasıl olurdu da bir insan gibi konuşurdu. Maviş, denize dalıp tekrar çıktı. Korktuğumu anlamış olmalı ki:

-Korkma. Benden sana bir zarar gelmez. Yalnız senden bir ricam olacak, dedi.

-Yapabileceğim bir şeyse neden olmasın, dedim.

-Beni akvaryumda besler misin, dedi.

-Niçin akvaryum? Deniz daha güzel değil mi, diye sordum.

-Haklısın ama denizde yırtıcı hayvanlar var. Can güvenliğimiz yok. O nedenle...

Ben de onu içi su dolu bir damacanaya koydum. Aslında hiç rahat değildi. Ertesi gün babam ona bir akvaryum aldı. İçine de bir ev gibi bir şey koydu. Balık ilk bir hafta neşeliydi. Bir hafta sonra sıkıldığını söyledi. Biz de bir yerden almak yerine varsa arkadaşı onun yanına salmanın daha mantıklı olduğunu düşündük. Ve balığa arkadaşı olup olmadığını sorduk. Oda denizde çok iyi bir arkadaşı olduğunu söyledi. Bizde onu tekrar denize bıraktık arkadaşısını bulup getirdi. Bir de ne görelim arkadaşı bir köpek balığı değil miymiş? Bize:

-Tanıştırıyım. En iyi arkadaşım, köpek balığı Dişli. Bunlar da yeni sahiplerim, derken biz korkup kaçtık.

Maviş arkamızdan:

-Korkmayın, korkmayın. O benim en iyi arkadaşım. Size zarar vermez, dediyse de dinlemedik. Soluğu arabamızın yanında aldık.

BABAMI İKNA EDEBİLİRSEM

Salim Avşar

Yeni bir güne uyanmıştım. Kahlavtıda babam, bugün sizi çok seviyeceğiniz bir yere götüreceğim ama sormayın, dedi. Biz sevinç ve merakla hemen hazırlandık. Hemen yola çıktık ama nereye gittiğimizi babam bir sır gibi saklıyordu. Ne yaptysak söylemedi. Babam sürpriz yapmayı severdi. Yolculuk başlamıştı. Biz nereye gittiğimizi merak ederken, babam: "işte geldik" dedi.

Babam bizi denize getirmişti. Çok sevinmiştim. Çünkü nice zamandır denize girmemişim. Hemen sahile doğru koşmaya başladım. Çünkü denizde yüzmeyi çok seviyordum. Annem deniz kıyafetlerimi arkamdan yetiştirdi. Ben, yüzmek için sabırsızlanıyordum. Hızlı bir şekilde üstümü değiştirip denize girdim ve yüzmeye başladım. O sırada çok ilginç bir şey yaşadım: Suyun yüzüne çıkan bir balık: Merhaba Arkadaş" demesini mi? Neye uğradığımı şaşır-dım. "Korkma, dedi. Gördüğün gibi ben bir balığım. Rüya görmüyorsun. Senden bir ricam olacak..." "Allah'ım neler oluyor?" derken balık konuşmasını sürdürdü:

-Bize yardım etmeni istiyorum, dedi. Daha fazla gücümüz kalmadı. Gördüğün gibi denizimiz çok kirli...

-Haklısın ama ne yapabilirim, dedim.

-Siz çocuklar ne yapılması gerektiğini çok iyi bilirsiniz, diyerek kayboldu.

Başımından geçenleri anneme ve babama anlatsam inanmazlardı. Bir balık benimle konuştu desem gülerlerdi. Çünkü inanılır gibi değildi. Aklıma okulda deniz kirliliği ile ilgili konuştuklarımız geldi. O derste sahillere pankart asma fikrini ben bulmuştum. Bu fikrimi uygulayabilirdim. Ama bir hafta sonu daha babamı buraya gelmeye ikna etmenin yolunu bulmalıydım. Asıl sorun buydu. Ben sınıftaki arkadaşlarımla çalışmalarını başlatmıştık bile.

Dağıstan Kartalı Şeyh Şâmil-2

TİYATRO OYUNU | Ahmet Ateş

İkinci Bölüm

Akbar - *(Geçip sedire ilişverir)* Sağ olasın Hazım Mollam. Lafı mı olur, yorulacağız tabii ki. Eee, burada sadece Hacı Musa karındaşımı görüyorum. Daha gelecekler var herhalde.

Hazım Molla - Var Akbar karındaşım, tabii ki var. Tepi Can'la civardaki bütün avullara haber saldı. Uzak olanlar dışında diğer avulların ileri gelenlerinin hepsi geleceklerini söylemişler bizim Tepi Can'a. Artık biraz bekleyeceğiz gayrı.

Akbar - Bekleriz Hazım Mollam. Yeter ki gelsinler. Oturup konuşalım.

Geri planda yaklaşan bir atın nal sesleri ve at kişnemesi duyulur. Biraz sonra kapı vurulur ve içeriye bir kişi girer. Bu yakındaki başka bir avulun ileri gelenlerinden Şah Mirza'dır.

Şah Mirza - Es selamü aleyküm Hazım Mollam. Es selamı aleyküm Hacı Musa karındaşım ve es selamı aleyküm Akbar karındaşım. Hayırlar ola.

Hazım Molla - *(Yavaşça oturduğu sedirken kalkar, Şah Mirza'ya doğru döner ve kollarını uzatır)* Ve Aleyküm Selam Şah Mirza karındaşım. Hoş geldin, sefalar getirdin.

Şah Mirza - Hoş bulduk Hazım Mollam, hoş bulduk, sizleri de hoş gördüm, çok şükür ki afiyet ve sıhhate buldum. Rabbim esenliğinizi daim eylesin.

Musa Hacı - *(Yavaşça oturduğu sedirken kalkar, Şah Mirza'ya doğru yönelir ve kollarını açar)* Aleyküm Selam Şah Mirza karındaşım. Hoş geldin, sefalar getirdin.

Akbar - *(Şah Mirza'ya doğru ilerler, sarılır ve hararetle kucaklaşırlar)* Aleyküm Selam Şah Mirza karındaşım. Hoş geldin, sefalar getirdin.

Hazım Molla - *(Şah Mirza'ya sediri işaret ederek)* Sağ olasın Şah Mirza garındaşım, geç hele şöyle otur.

Resimleyen: A. Mus Alp

■ Sayı 5 ■ Haziran 2020

Biraz soluklan. Rabbim senin de esenliğini daim eylesin.

Şah Mirza - Sağ olasın Hazım Mollam. Atın üzerinde de olsa, mesafe kısa da olsa yoruluyor insan. Eee, kocadık artık. (*Sedire oturur ve kapı kenarında oturan Tepi Can'ı fark eder*) Vay Tepi Can. Avullara haber verdin de ne vakit gelip oraya ilişiverdin. Şu ata binmeyi bizim kızana da öğretsen ya.

Tepi - Estağfurullah. Benimki at binmek sayılmaz Şah Mirza emmi. Yeter ki sen iste. Bildiğim kadar öğretim elbet.

Hazım Molla - (*Bir eli ile Tepi'yi göstererek*) Siz Tepi Can'ı sanki tanımıyorsunuz. Öyle konuştuğuna bakmayın. O öyle bir at sürer ki arkasından yıldırım dahi yetişemez. Eee, hem bütün avullara haber verdi hem de hepinizden önce dönüp geri geldi.

Sen gelmeden Hacı Musa ve Akbar karındaşıma da söyledim, onlar durumu biliyor. Uzaktaki avullardan gelenler olmayacak. Her ne kadar eksik olsak da vakit ilerliyor. Şimdi seninle tamam olduk sayılır Şah Mirza karındaşım. Şimdi meclisimizi açabiliriz. Gelenler olursa onlar da sonradan bize katılır.

Şah Mirza - Hazım Mollam, gerçi Tepi Can bahsetti bizi buraya çağırma sebebinden, lakin telaşla pek anlayamadım. Şimdi biz burada, bu mecliste neyi görüşeceğiz.

Hazım Molla - Hepiniz tekrar hoş geldiniz, sefalar getirdiniz. Mesele kuduz Rus sürüleri ve yaptıkları. Lakin bunları konuşmaya başlamadan önce, sevgili Peygamberimizin (SAV), ashabın, tabiinin ruhları için, şehitlerimiz ve cümle geçmişlerimizin ruhları için birer Fatih'a'yı Şerif okuyalım.

Odadakiler Fatih'a'yı Şerifi okur, ellerini yüzlerine sürerler. Gözler Hazım Molla'ya çevrilmiştir. Hazım Molla tekrar söz alır.

Hazım Molla - Hayırlar dileyelim, ha-

yırlar olsun. Karındaşlarım, Dağstanımızın, Çeçenistanımızın ve diğer Kafkas ellerinin halini bilirsiniz. Kuduz Rus sürüleri, korumasız avullarımıza saldırıyor, yaşlı veya genç, kadın veya erkek demeden önüne gelen herkesi katlediyor, olmadık zulümler yapıyor.

Musa Hacı - Bilmez miyiz Hazım Mollam, biliyoruz tabii ki. Lakin elden hiçbir şey gelmiyor. Onlar kudurmuş it sürüsü gibi çok, biz az. Onlarda top, tüfek ne ararsan var bizde yok.

Avullarda neredeyse eli silah tutan adam kalmadı. Bizim avulda da Akbar ve Şah Mirza karındaşlarımın avullarında da durum bu minval üzeredir.

Akbar - Musa Hacı garındaşım doğru söyles.

Şah Mirza - Karındaşlarımın da dediği gibi avullarımız neredeyse savunmasız.

Hazım Molla - Biliyorum karındaşlarım, biliyorum, hiç bilmez olur muyum? Zaten sizi buraya kadar çağırmam da bu yüzden.

Musa Hacı - Durum ortada Hazım Mollam. Peki bize ne diyeceksin.

Şeyh Şâmil, evet Şeyh Şâmil, bir avuç naibi ve az sayıdaki Kafkas kartalı ile aslanlar gibi harp ediyor Ruslarla. Lakin Kafkasya'nın hangi eline, hangi avulusuna yetişin.

Düşman kavi ve çok. Karınca misali her taraf düşman kaynıyor. Sizin de dediğiniz gibi avullarda eli silah tutan kaç erkek kaldı. Kalanlar ya bizim gibi kocamış kurtlar ya da sabilere kadınlar.

Akbar - Doğru söylesin Hazım Mollam. Lakin elden ne gelir ki. Ahh şu elim ve ayağım bir tutar olacaktı da Rus ayısına Dünyanın kaç bucak olduğunu gösterecektim.

(Birden oturduğu yerden ayağa fırlar, odanın ortasına kadar

ilerler ve yüksek bir sesle) Yemin olsun Allah'a (CC) ki bu can bu tende durdukça, hiçbir şey yapmasam da aha şu ellerimle, şu tırnaklarımla Rus'un gözünü oyar, Dünyayı zindan ederim yine de. Hele bir ilişsin avulumuza, hele bir ilişsin de görsün gününü...

Musa Hacı - (*Akbar gibi oturduğu yerden ayağa fırlar, odanın ortasına kadar ilerler ve yüksek bir sesle*) Hain Moskof'un biraz akli, biraz izanı varsa yan bakmaz avullarımıza...

Şah Mirza - (*Oturduğu yerden*) Ne güne duruyoruz Hazım Mollam, evvel Allah yan baktırmayız...

Hazım Molla - Evvel Allah (CC) yaşlı da olsak Moskof ayısına karşı gelmesini biliriz. Allah (CC) sizden razı olsun karındaşların, şimdi oturun yerlerinize de diyeceklerimi diyeyim.

Demem o ki karşımızda mert bir düşman yok. Karşımızdakiler bizim ezeli ve ebedi düşmanımız olan Moskof ayıları. Sayılarının, toplarının, tüfeklerinin, cephanelerinin çok olması hiç gam değil. Bize gam olan, karşımıza çıkıp erkeğe savaşmamaları, kahpece pusular kurup, haince saldırmaları.

Musa Hacı - Karşımıza çıkıp erkeğe savaşamazlar Hazım Mollam. Savaşamazlar, çünkü onlarda o yürek yok. Ya sırtlanlar gibi gece yarılıarı avullarımıza, karındaşlarımıza saldırırlar ya da kahpece pusu kurarlar. Sürüden ayrılan körpe kuzuları gözetleyen aç kurtlar gibi gafil avlanmamızı beklerler.

Hazım Molla - Canlar, diyeceğim o ki Kafkasya'mızın bağımsızlığı ve geleceği için Rus domuzlarının ayırt etmeden canlarına kıydığı kızlarımızın ve kadınlarımızın selameti şarttır. Canlar, bilirsiniz avullarımızın hepsi ovada yer alır. Rus sürülerine karşı savunmaları zordur. Bunun için ben derim ki Ruslarla (*yutkunur*), söyleme-

si kolay değil, Ruslarla geçici bir mütareke yapalım.

Odadakiler - (*Hep birlikte yerlerinden kalkarak*) Ruslarla mütareke yapmak mı? Olmaz öyle şey, ölürlüz daha iyi Hazım Mollam.

Musa Hacı - Ayıdan post, Rus'tan dost olmaz bilmez misin Mollam.

Hazım Molla - Bilmez olur muyum dostlar. Lakin benim aklıma başka bir çıkar yol gelmiyor.

Şah Mirza - İyi dersin de Hazım Mollam, biz ki İmam'a, Dağıstan kartalı Şey Şamil'e kanımızın son damlasına kadar Ruslarla harp edeceğimize dair yeminler vermedik mi? Şimdi tutup Ruslarla mütareke yaparsak, Şeyh Şamil'e ve devamıza ihanet etmiş olmaz mıyız?

Musa Hacı - Evet Hazım Mollam, Şah Mirza karındaşım doğru söyler. Hadi diyelim ki Rus itleri ile anlaştık, oturup mütareke yaptık. Şimdiye kadar verdiği sözü tuttuğu görülmemiş Rus eşkıyaları da sözlerinde durdu. Peki, bu hareketimizin töremizdeki yeri ve şu harp şartlarındaki cezası nedir? Ben daha şimdiden İmam'ın, o aslanlar aslanı, Kafkasya kartalı Şeyh Şamil'in nasıl kükreyeceğini görür gibi oluyorum. Bu hiç de iyi bir fikir değil Hazım Mollam. Gel, vazgeç bu beyhude fikirden.

Hazım Molla - Canlarım, canlarım, sakın olun Allah (CC) aşkına. Sizin gibi ben de düşünmedim değil. Sizleri bunun için buralara kadar zahmet ettirinceye kadar bin bir fikri usuma vurdum da vurdum. Lakin, bundan daha iyisi aklıma gelmedi canlarım. Evet yapalım dediğimin töremizdeki yerini de biliyorum, harp şartlarındaki cezasını da.

Ben Rus gavuru ile esaslı bir mütareke yapalım demiyorum. Ruslarla birlik olalım da demiyorum. O aslanlar aslanı, Allah'ın (CC) biz dağlılara gönderdiği bir kurtarıcı olan Şeyh Şamil'in bu hareketimizi doğru karşılamayacağını

da biliyorum.

Ruslarla muvakkat bir mütareke yaparsak hem kadınlarımızı ve onların iffetlerini hem de kızanlarımızı onların melun emellerinden korumuş oluruz. Bu durumda, Şeyh Şamil'e daha kolay erzak ve cephane yardımı yaparız.

Tepi - (*Oturduğu minderden birden ayağa kalkar ve Hazım Molla'ya doğru yönelir*) Hazım Mollam müsaadeniz olur mu? Bir iki kelime de ben etmek isterim.

Hazım Molla - Buyur Tepi Can, söyle ne söyleyeceksen. Ne de olsa akıl akıldan üstündür. Belki bizim aklımıza düşmeyen senin aklına düşmüştür.

Tepi - Estağfurullah Hazım Mollam. Sizin gibi gün görmüş büyüklerimin yanında benim gibi bir cahilin sözünün ne önemi mi olur ki. Lakin, müsaadeniz olursa, bir misal vermek isterim.

Şah Mirza - De bakalım Tepi Can diyeceğini. Merak etmedim değil vereceğin şu misali.

Tepi - Ben şunu demek istiyorum. Biliyorsunuz, Ahulgoh muhasarası sırasında Şeyh Şamil'in kaledeki kadın ve çocukların hayatta kalmalarını sağlamak için Grabe adındaki Rus generaline on beş günlük sulh teklif etmişti.

Odadakiler - Evet, biliyoruz tabii ki.

Tepi - Grabe gavuru bu teklifi, Şamil oğullarından birini bana rehin gönderirse kabul ederim diye şartta bağlamıştı.

Odadakiler - Evet, doğru. Dediğin gibi bir şart koşmuştu Rus gavuru.

Tepi - Şeyh Şamil de kadın ve kızları kurtarmak adına oğlu Ahmed Cemalettin'i Ruslara rehin vermişti.

Odadakiler - Evet, bugün gibi hatırlıyoruz Şeyh Şamil'in canından çok sevdiği biricik oğlu Ahmet Cemalettin'i Ruslara rehin verdiğini.

Tepi - Ağalarım, ak saçlı, ak sakallı büyüklerim, siz de çok iyi bilirsiz

niz ki Rus söz verir, lakin sözünde durmaz. Ahulgoh'ta da tıynetini gösterdi. Ahmet Cemalettin kardeşimi rehin alan kahpe Rus generali Grabe, daha kadınlar ve kızlar kaleden çıkmadan, o ana kadar şehit olanlar toprağa verilmeden kaleyi topa tutmaktan ar etmedi.

Odadakiler - Evet, doğru söylersin Tepi Can.

Tepi - Ağalarım siz ki Rus ayısını benden daha iyi bilirsiniz. Ben derim ki varsın taş üstünde taş, şu fani gövdelerimiz üzerinde baş kalmasın. Ruslara ram olacağımıza toprağa yar olalım daha iyi.

Akbar - Hay sen bin yaşa emi Tepi Can. Söylediklerinin hepsi doğru, olmuş şeyler.

Musa Hacı - Allah (CC) senden razı olsun Tepi Can. Ağzına sağlık. Doğru dedin, eyi dedin.

Hazım Molla - Canlar, Haç Bayırı avullarının ileri gelenleri, karındaşlarım ve can dostlarım. Evet Tepi Can'ın dedikleri doğru. Lakin zannediyor musunuz ki ben böyle bir bu karar almaya istekliyim. Lakin daha işin başından sonunu düşünmek kârını, zararını iyice tartmak gerek. Ya kuru bir cengaverlik peşine düşeceğiz, kadın-kızan demeden hepimiz ölüp olup gideceğiz, ya da "Harp hiledir" düsturu gereğince köprüyü geçinceye kadar Rus ayısına dayı diyeceğiz. Ben istemeyerek de olsa bunu deneyelim derim.

Şah Mirza - Evet dostlarım, can karındaşlarım, Allah Teala (CC) Hazretleri Kur'an-Kerim'de "Bile bile nefislerinizi tehlikeye atmayın" buyurmuyor mu? Hazım Mollamın dedikleri bu bakımdan aklıma yatmaya başladı. Rusları sahte bir mütarekeyle avullarımızdan uzak tutabilirsek Dağıstan'ımızın, Çeçenistan'ımızın azatlığı için hissemize düşeni daha iyi yaparız diye düşünüyorum.

Akbar - Ya Şah Mirza karındaşım eyi

söylersin de lakin yanlış dersin. Allah (CC) Hazretlerinin “Bile bile nefislerinizi tehlikeye atmayın” mealindeki ayetinin hükmü cihadı terk edip de dünya malına ve dünyaya meyletmeyiniz cihetindedir. Yoksa düşmandan yüz geri etmek cihetinde değildir.

Mamafih, Hazım Mollamın da dediği gibi, kalan canların feda edilmesi ve avullarımızın da Ruslara teslim edilmesine yol açacak beyhude bir direniş hareketi bence de bize hiçbir şey kazandırmayacaktır. Buna karşın mütareke ile karınca kararınca da olsa bir şeyler yapabilme ümidi söz konusu.

Görünen o ki istemeyerek de olsa Rus kafiri ile mütareke yapmamız lazım. Lakin bizim böyle bir karar almamız yetmez. Bu kararımızı diğer avulların ileri gelenlerine bildirip onlarında bu karara katılıp katılmayacaklarını öğrenmemiz ve daha sonra da İmam Şamil'e bildirip onun reyini hareket etmemiz gerekir.

Hazım Molla - Doğru söylersin Akbar karındaşım. Söyleyin bakalım, şimdi bizim kararımız Ruslarla mütareke yapmak mı?

Odadakiler - İstemezsek de öyle.

Musa Hacı - Allah (CC) bu kararımızı hayırlara vesile kılsın. Şimdi bu kararımızı diğer avulların ileri gelenlerine de bildirmemiz, onların da reylerini almamız lazım Hazım Mollam. Daha sonra da Şeyh Şamil'e bildirip onun reyini öğrenmemiz gerek.

Hazım Molla - Evet, Şeyh Şamil'in reyini öğrenmemiz ve ona göre hareket etmemiz şart.

Odadakiler - Doğru olan da bu Hazım Mollam.

Musa Hacı - Kararımızı Şeyh Şamil'e bildirmeden önce Akbar karındaşımın da dediği gibi diğer avullara da bildirmemiz onların da reyini öğrenmemiz gerek. Bakalım diğer avulların ileri gelenlerinin reyleri ne olacak? Evet, konuşulacakları

konuştuğumuza göre şimdi bize müsaade.

Akbar - Evet Hazım Mollam, yarından tezi yok buraya gelemeyen avulların ileri gelenlerine Tepi Can'ı gönder, bakalım onların reyini ne yönde olacak. Musa Hacı karındaşımın dediği gibi artık bize müsaade.

Hazım Molla - Karındaşlarım, mesele değil, yarından tezi yok Tepi Can'ı gönderirim. Lakin ben buna gerek yok derim. Onlar da bizim kararımıza uyacaklardır. Tepi Can'a öyle demişler. Değil mi Tepi Can?

Tepi Can - Öyle Hazım Mollam. Biz alınan karara uyar, üzerimize ne vazife düşerse de canla, başla yaparız dediler.

Hazım Molla - Karındaşlarım, duydunuz Tepi Can'ın dediklerini. Boşa geçirilecek vaktimiz yok. Rus ordusu yarın bir gün avullarımıza saldırmadan önce bizim harekete geçmemiz lazım.

Akbar - Madem öyle demişler, bu karar onlarında kararı sayılır. Lakin yine de aldığımız kararı bildirelim derim.

Hazım Molla - Tamam canlarım, ben Tepi Can'ı gönderir, kararımızı bildiririm. Eminim ki onlarda bu kararımıza karşı çıkmayacaklardır. Şimdi, gönüllü birini seçip yarından tezi yok elçi olarak Şeyh Şamil'e gönderelim ve kararımızı bildirelim. Kim bu işe gönüllü olur?

Musa Hacı - Ya Hazım Molla, bizi yalnkılıç Rus ordularının içerisine sal, çekinmeden dalarız. Lakin bu işi bizden isteme. Şeyh Şamil Hazretlerinin gazabına uğramak-tansa ölmeyi dileriz.

Tepi - Hazım Mollam, müsaaden olur mu?

Hazım Molla - Buyur Tepi Can. Bu iş sen mi gönüllüsün yoksa. Böylesine mesuliyeti ağır bir görevi sende isteyemem Tepi Can. Senin gibi bıyığı daha terlememiş birini

bu iş için İmam Şeyh Şamil'e gönderemem. Bu İmamla alay etmek gibi bir şey olur. Allah'ı alem imam yıldırım oluverir de daha o anda burada bitiverir.

Tepi - Ben, madem gönüllü olan yok, o halde kura çekelim diyecektim. Kura bana çıkarsa ben seve seve giderim İmam Şamil'in huzuruna Hazım Mollam. Benim için böyle bir görevi yerine getirmek şeref olur.

Hazım Molla - Sağ olasın Tepi Can. Vallahi iyi akıl ettin. Bence münasiptir. (Odadakilere dönerek) Ne dersiniz dostlar, sizce de münasip midir?

Musa Hacı - Münasiptir Hazım Mollam.

Akbar - Bence de münasiptir.

Şah Mirza - Münasiptir Hazım Mollam. Tepi'nin dediği gibi kura çekelim bakalım kime çıkacak.

Hazım Molla - Anlaşıldı dostlar, elçilerimizi kura çekerek tespit edeceğiz. Elçilerimiz diyor. İmam Şamil'e iki kişi gitse iyi olur diye düşünüyorum. Sizce de münasip-tir değil mi?

Odadakiler - Münasiptir Hazım Mollam, bizce de münasiptir. Gidecek olanlar birbirine can yoldaşı da olurlar böylece.

Hazım Molla - O halde şimdi bize birkaç tane çubuk lazım. (Tepi'ye dönerek) Tepi Can.

Tepi - Buyur Hazım Mollam, emret.

Hazım Molla - Tepi Can, sana zahmet dışarı çıkıp değişik boylarda, buradakilerin sayısı kadar çubuk bulda getir.

Tepi - Hemen Hazım Mollam, hemen bulur getiririm.

Tepi dışarı çıkar. Odadakiler, elçiyi kurayla halledecekleri için rahatlamış olmakla birlikte kuranın kendilerine çıkması ihtimali karşısında da endişelidir. Bir müddet sonra Tepi elinde birkaç çubukla içeri girer.

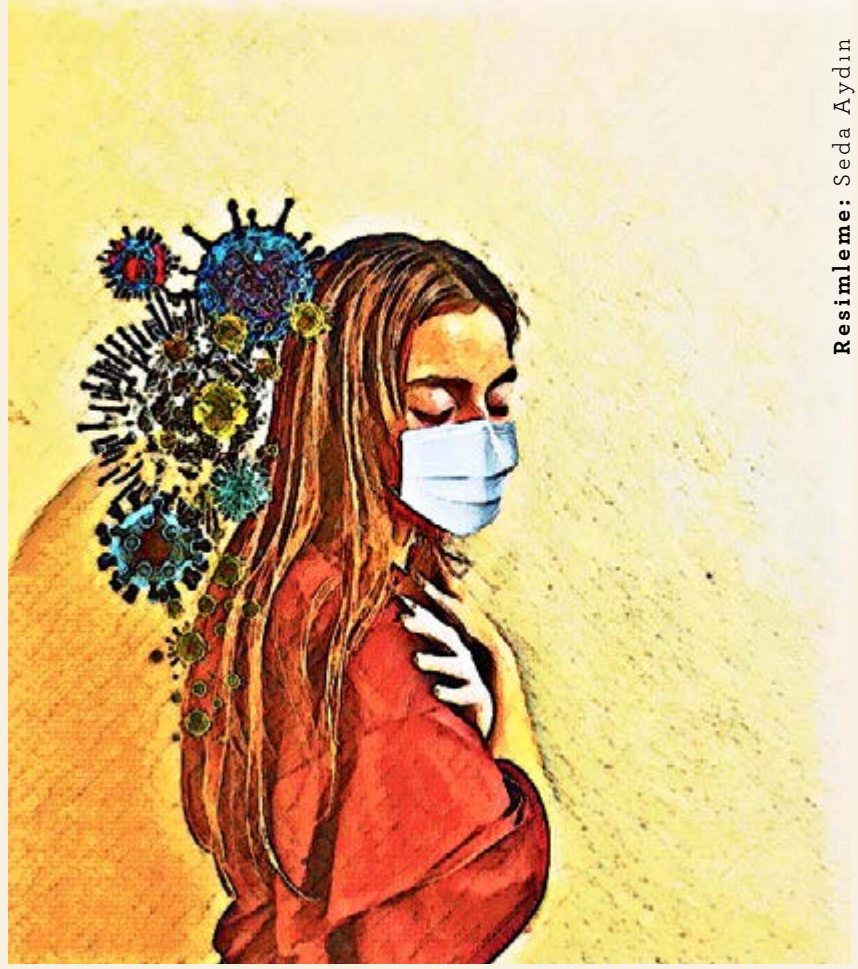
Devam Edecek

Bir “Virüs”ün Düşündürdükleri

Bundan birkaç ay önce, teknolojide en ileri ülkelerden birinde, çıplak gözle görülemeyecek kadar küçük bir mikroorganizma zuhur etti. İlgililer ona “Coronavirus” adını verdiler. İsmi yeni duyulan bu canlı, mikroskobik ama dünyanın öbür ucuna kadar -benzeri görülmemiş biçimde- insanlara ölüm korkusu sardı.

Nitekim birkaç hafta içinde on binlerce insan, bu küçük canavara yenik düştü ve can verdi. İnsanlar, akrabasının cenazesine dahi -usulüne uygun- katılmadı. Sevdikleriyle beraber olamadı. Bu canavarın pençesine düşenler arasında devlet adamları ve tıpta zirveye ulaşmış doktorlar da vardı. Söz konusu virüs, henüz pençesine düşmeyenleri de yaydığı dehşetle evlerine hapsetti. Havralar, kiliseler ve camiler cemaatsiz kaldı. İnsanlık tarihi boyunca tavafsız kalmayan Kâbe sükût etti. Ruhaniler/din adamları, inançlarının gereği olmak üzere, bu canavardan kurtarması için Rablerine el açıp dua ettiler. Devletler seferberlik ilan etti; birbirine rakip iken, müşterek düşman Koronavirüse karşı dayanışmaya girdi. Tıp dünyası cansiperane çaba gösterdi. Gösterdiği bu olağanüstü çabaya rağmen insanlık, bu küçük canavar karşısında adeta diz çöktü!

Bu virüse diz çöken insan ki yaratılmışların en üstünü ve en donanımlıdır. Pek çok âlet yapmış, birçok şeyi icat etmiş ve bunlara yenilerini katmaya da devam etmektedir. Göklerde gezinmekte, yıldızlara sefer düzenlemeyi tasarlamakta, deryaların derinliklerini keşfetmek ve dünyanın diğer ucundaki insanla görüntülü olarak görüşebilmektedir. Tıpta ise, beyin uru dâhil pek çok ölümcül

Resimleme: Seda Aydın

hastalığı tedavi etmiş ve nihayet kalp naklini gerçekleştirmiştir.

İnsan Ve İlahi Uyarı!

Öyle anlaşılıyor ki insan bu noktaya tırmanırken bir yerlerde pek çok yanlış yapmıştır. İlk yanlış ise; üzerindeki nimetlerin ve geldiği noktanın, Rabbinin lütfu ve ihsanı olduğunu unutmasıdır. Bunun yanında insan, Yaratanını tanımamış, kendi tutkularını ve egosunu ilahlaştırmış, Rabbinin gösterdiği yoldan uzaklaşmış, yaratılış gayesini unutmuş, hak hukuk tanımamış, şırmamış ve azdıkça azmıştır. Böylece sosyal manzara çirkinleşmiş ve hayvanları bile tiksindirir hale gelmiştir. Her gün görüp seyrettiğimiz toplu ölümler, tecavüzler, hak ihlalleri, inkâr, isyan, azgınlık, zorunlu göçler ve sefalet... bu cümledendir.

İbret Almalı ve Kendimize Dönmeliyiz!

İnsan, başına gelen bu virüs belasının, kendi elleriyle yaptığı devasa yanlışların sonucu olduğunu fark etmeli ve bugüne kadar gittiği bu yanlış yoldan derhal dönmelidir. Egosuna ve tutkularına değil, Rabbine kulluk etmeli, nankörlerden olmamalıdır.

Bu Vesile ile...

Büyük gayret göstererek bu can düşmanı virüsü yok etmek üzere olağanüstü gayret gösteren devlet yetkililerine, sağlık personeline ve alınan tedbirlere titizlikle uyan -her kademede- halkımıza minnet ve şükranlarımızı sunuyoruz.

“Bizim Elden Göçtüm’ola Obalar?”

VEFA | Hayrettin Durmuş

Resimleme: Ahmet Alp

“Hacel Obasını engin mi sandın? / Ayağında potini var zengin mi sandın? / Her olur olmazı dengin mi sandın? / Ay da geçti görmedin yâr seni...” türküsünü duymayanınız yoktur herhalde.

Seyit Çevik işte bu köyden, Kırşehir Keskin’in Hacıalı Obası’ndan “Merhaba” demişti dünyaya.

Arap at yorulurdu da onun gönlü yorulmazdı. Avluda bağlıydı yiğidin atı. O bilirdi ki iyilerin, yiğitlerin nereye gitse edilirdi methi. Altına da bartsan iyi olmazdı kötü. Her şey aslına dönerdi. Ham demirden mücevher olmazdı.

İnsan duracağı yeri iyi bilmeliydi. “Mor çiçeğin kuyusuna konulmaz” deyişi boşuna değildi. Kul sadece Allah’tan korkmalı, başka hiçbir gücün önünde eğilmemeliydi. “Azrail’den başkasına aman mı?” diye avazı yettiği kadar seslenmesi ondandı.

Ne kadar tepersen tep delinmezdi dağlar. Bir kere ayrılırsan siladan hangi dağa çıkarsan çık göremezdin onu. Felek hepimizin ömrünü bir günün edip elerdi. Onun için dünyaya fazla güvenmemeliydi.

Kendi gönlüne seslenirdi hep. “Gam kasavet çekme” derdi. Bilirdi ki dünya her zaman dar olmazdı insanın başına. Gariplere hor bakmanı, düşene gülmeni sevmez, “Yiğit düşüp kalkmayınca belli olmaz” derdi.

Her bozlak okuyuşunda dağlardı içimizi. Tecellisi nedendir, hikmeti nedir? Bilinmese de “Yeter gayrı felek çektiğim zahmet” deyince boşanırdı gözünüzden yaşlar. Sizin de gurbeti, feryadı görmüşlüğünüz vardı.

“Sarı Sultan “kasetiyle girdi hayatımıza. Neşet Ertaş ona “bozlak ustası” derdi. Bizim kuşağın çocukluk günlerinde radyodan “Şimdi Hacı Taşan’dan türküler dinleyeceksiniz” anonsunu hemen herkes duymuştur. İşte o Hacı Taşan’ın yakın akrabasıydı. Gerçi onunla kan bağı olsa da bizim ruh akrabamızdı. Her bunaldığımızda okuduğu bozlaklar bizi kendimize getirirdi.

Hasretliği ne güzel anlatırdı “Bizim elden göçtüm’ola obalar” derken. Bir de sevdiğinden, eşinden ayrılık vardı kaderde. “Bir daha yâr seversem olsun töbeler/ Mestane gözlü yâr gidenden sonra” diyecek kadar çok sevmişti onu.

*“Dünya zindan oldu bir gaflet geldi
Ayrılık okudur sinemi deldi
Yürü yalan dünya sende nem kaldı
Mestane gözlü yâr gidenden sonra”
diyecek kadar yüceydi sevgisi.*

Bir bozlaşında “Ankaradan çıktım sabah namazı / Bize yol vermiyor geçmeye dağlar” demişti. Ankara bu sefer de yol vermedi ona ve tedavi gördüğü hastaneden çıkamadı. Obası yerindeydi ama o çok sevdiği Keskin’den uzakta göçüp gitti dünyadan. Tarihler 29 Ocak 2020’yi gösterirken.

Onun acıklı bir aşk hikâyesini anlatan türküsünün formunu bozanlara, “Ankara’nın bağları” gibi eklemeler yaparak okuyanlara kızdığını kendisinden dinlemişim. Dünyada çektiğin zahmet bitti, inşallah o dünyada zahmet çekmezsin büyük usta diyor; onunla özdeşleşen bu türkünün sözleriyle yazımıza son veriyoruz.

*“İp attım ucu kaldı da
Tarakta gücü kaldı
Ben sevdim eller aldı da
Yürekte acı kaldı
Almayı yüke koydum da
Ağzımı büke koydum
Aldın yâri elimden de
Boynumu büke koydum.
Astarıda urganım var da
Yün basma yorganım var
O yâr senin derlerse de
On koyun kurbanım var.”*

Bir ustayı daha yolcu ettik. Bir yıldız daha eksildi gökkubbeden. Biz onu hep ağlayan kemanyla hatırlayacağız...

Aşk temiz, kin rezil, iman büyüktür;
Ölüm hak, cihad farz, korku bir yükür;
Şarkının, türkünün Türkçesi Türk'tür
Saza sor, saza sor, saza sor, öğren

- Kan Yazısı-

A b d ü r r a h i m K a r a k o ç

N i s a n 1 9 3 2 - 7 H a z i r a n 2 0 1 2

E l b i s t a n - A n k a r a